

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Demografické aspekty života cizinců v ČR

Renata Starosta

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Renata Starosta

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Demografické aspekty života cizinců v ČR

Název anglicky

Demographic aspects of life of foreigners in Czech Republic

Cíle práce

Česká republika i po vstupu do EU nadále zůstala cílovou zemí především pro pracovní migraci. Patrný je usazovací trend, kdy roste podíl cizinců s trvalým pobytem. Migrační tendence jsou výsledkem spletitých migračních trendů vycházejících z minulosti a aktuální politické atmosféry. Hlavním cílem bakalářské práce je analýza změn ve struktuře a počtu cizinců žijících v ČR a to podle vybraných demografických ukazatelů. Dílčím cílem práce je pak analýza dalších ukazatelů vypovídajících o kvalitě života cizinců v ČR, jako je vzdělávání, zaměstnávání, zdravotní péče a kriminalita cizinců.

Metodika

Data potřebná pro statistickou analýzu si studentka dohledá z datové základny Českého statistického úřadu a Ministerstva vnitra ČR. K analýze sekundárních dat bude využito vybraných statistických metod analýzy časových řad. Studentka provede grafickou analýzu a dynamiku změn popíše pomocí vybraných elementárních charakteristik časových řad. S ohledem na vývoj vybraných ukazatelů budou zvoleny vhodné interpolační a extrapolací metody.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

Cizinec, trvalý pobyt, migrace, demografie, vzdělávání, zaměstnanost, kriminalita, zdravotní péče, časová řada.

Doporučené zdroje informací

- DRBOHLAV, D.: Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 201 s. ISBN 978-80-7419-039-1.
- FORBELSKÁ, M.: Stochastické modelování jednorozměrných časových řad. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 251 s. ISBN 978-80-210-4812-6.
- HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J., FISCHER, J.: Statistika pro ekonomy. Praha, Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-86946-43-6.
- KALIBOVÁ, K., PAVLÍK, Z., VODÁKOVÁ, A.: Demografie (nejen) pro demografy. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. 241 s. ISBN 978-807419-012-4.
- LOSTER, T., ŘEZANKOVÁ, H., LANGHAMROVÁ, J.: Statistické metody a demografie, 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická 2009. 291 s. ISBN 978-80-86730-43-1.
- SOUDEK, T., SOUDKOVÁ, V.: Bariéry mezi námi očima cizinců. 1. vydání. Praha: European Training and Consulting, 2008. 80 s. ISBN 978-80-254-3857-2.
- TRBOLA, R., RÁKOCZYOVÁ, M.: Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I; Integrovaná politika. 1. vydání. Brno: Barrister&Principal, o. s., 2011. 181 s. ISBN 978-80-87474-19-8.
- TRBOLA, R., RÁKOCZYOVÁ, M.: Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR II; Role zaměstnání a vybraných institucí v procesu integrace. 1. vydání. Brno: Barrister&Principal, o. s., 2011. 186 s. ISBN 978-80-87474-20-4.
- VANDERSCHRICK, CH.: Demografická analýza. Praha: Universita Karlova, 2000. ISBN 80-902686-4-1.
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radka Procházková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2018

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 02. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Demografické aspekty života cizinců v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.3.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí bakalářské práce paní Ing. Radce Procházkové, Ph.D. za odborné vedení, čas a cenné rady, které mi v průběhu zpracování práce věnovala.

Demografické aspekty života cizinců v ČR

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá analýzou vývoje demografických aspektů života cizinců v České republice, a to včetně vybraných demografických ukazatelů. Dále je provedena analýza dalších ukazatelů jako jsou zaměstnání, vzdělávání a zdravotní péče. Práce je zaměřena na období 2002 až 2016. Teoretická část práce vychází z teoretických poznatků souvisejících s danou problematikou. Ve vlastním zpracování je provedena statistická analýza, ve které je sledována a analyzována data z Českého statistického úřadu. Statistická analýza je provedena pomocí elementárních charakteristik časových řad. Dále je pomocí statistického softwaru Statistica provedena predikce budoucího vývoje vybraných demografických ukazatelů na následující období třech let.

Klíčová slova: cizinec, trvalý pobyt, Česká republika, demografie, časová řada, predikce, zaměstnání, vzdělávání, zdravotní péče

Demographic aspects of life of foreigners in Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis deals with the analysis of the development of demographic aspects of the life of foreigners in the Czech Republic, including selected demographic indicators. An analysis of other indicators such as employment, education and health care are also carried out. The work is focused on the period 2002 to 2016. The theoretical part of the thesis is based on the theoretical knowledge related to the given issue. In its own processing, a statistical analysis is carried out, in which data from the Czech Statistical Office are monitored and analysed. Statistical analysis is performed using elementary characteristics of time series. In addition, the statistical software Statistica is used to predict the future development of selected demographic indicators for the next three years.

Keywords: foreigner, permanent residence, Czech Republic, demography, time series, prediction, employment, education, health care

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
2.2.1 Časové řady a jejich analýza.....	11
3 Teoretická východiska	16
3.1 Vymezení pojmu cizince a pobytu cizince v ČR	16
3.2 Faktory ovlivňující životní podmínky cizinců v ČR.....	18
3.2.1 Zaměstnávání cizinců	18
3.2.2 Vzdělávání cizinců.....	19
3.2.3 Systém zdravotního pojištění.....	20
3.2.4 Občanství	21
3.3 Vymezení demografie	22
3.3.1 Historie demografie v českých zemích.....	24
3.3.2 Prameny demografických dat	25
3.3.3 Vybrané demografické ukazatele.....	26
3.3.4 Struktura obyvatelstva	29
4 Vlastní práce	31
4.1 Statistická analýza vývoje počtu cizinců v ČR v letech 2002-2016	31
4.1.1 Vývoj počtu cizinců s trvalým pobytem v ČR v letech 2002-2016.....	32
4.1.2 Vývoj počtu a struktury cizinců dle státního občanství.....	33
4.1.3 Vývoj počtu a struktury cizinců dle pohlaví a věku	34
4.2 Demografické události cizinců v ČR v letech 2002-2016	35
4.2.1 Analýza vývoje sňatečnosti cizinců v ČR.....	35
4.2.2 Analýza vývoje porodnosti cizinců v ČR	37
4.2.3 Analýza vývoje rozvodovosti cizinců v ČR	38
4.2.4 Analýza vývoje úmrtnosti cizinců v ČR.....	39
4.3 Statistická analýza ekonomické aktivity cizinců v ČR	40
4.4 Statistická analýza vzdělávání cizinců v ČR.....	42
4.5 Statistická analýza zdravotní péče o cizince v ČR.....	43
5 Závěr	45
6 Seznam použitých zdrojů	47
7 Přílohy	50

Seznam obrázků

Graf č. 1 – Vývoj počtu cizinců v České republice v letech 2002-2016

Graf č. 2 – Vývoj počtu cizinců s trvalým pobytem v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Graf č. 3 - 6 nejčastějších státních občanství cizinců v ČR v roce 2002 a v roce 2016

Graf č. 4 – Cizinci podle pohlaví a věku k 31.12.2016

Graf č. 5- Vývoj počtu sňatků cizinců v ČR v letech 2002-2016

Graf č. 6 – Vývoj počtu živě narozených cizinců v ČR v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Graf č. 7 – Vývoj počtu rozvodů cizinců v ČR v letech 2002-2016

Graf č. 8 – Vývoj zemřelých cizinců v ČR v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Graf č. 9 – Vývoj počtu cizinců-živnostníků v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Graf č. 10 – Cizinci navštěvující vzdělávací instituce ČR ve školním roce 2003/2004 a 2016/2017

Graf č. 11 – Vývoj počtu cizinců vysokých škol v letech 2003-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Graf č. 12 – Smluvní zdravotní pojištění cizinců PVZP, a. s. v letech 2006-2014

1 Úvod

Česko se v posledních letech stalo imigrační zemí, vzhledem k probíhající uprchlické krizi se navíc tematika migrace a cizinců dostává do popředí veřejné debaty. S cizinci se v České republice setkáváme stále častěji, hlavně ve významnějších městech a turistických destinacích. Určitá část cizinců přímo přichází na území ČR se záměrem pracovat či trvale se usadit.

Česká republika se stala cílovou zemí mnoha cizinců po vstupu do Evropské unie a Schengenského prostoru. Migrují sem obyvatelé EU i obyvatelé třetích zemí. Cizinci, pocházející ze třetích zemí, mají v některých oblastech situace složitější a jsou zákonem více omezováni ohledně získání povolení k pobytu, zaměstnání a vzdělání.

Problematika migrace a následně integrace cizinců je v celé současné Evropě významným společenským jevem. Cizinci nemigrují do České republiky v tak velké míře, jako do některých dalších evropských zemí, ale zaujímají zde významný podíl na celkovém počtu obyvatelstva, který se zejména po vstupu do Evropské unie zvyšuje a předpokládá se, že se nadále zvyšovat bude.

Po roce 1989 se Česká republika stala poměrně otevřenou, stabilní ekonomickou a politickou zemí, a proto je přitažlivá pro obyvatele z cizích zemí. Cizinci do ČR přicházejí z různých důvodů. Pro některé je to práce, pro jiné náboženská svoboda nebo svoboda projevu. Někteří přicházejí a žádají o azyl, jiní se snaží finančně zajistit své rodiny.

Existují dvě skupiny migrantů. Jedni migrují s úmyslem zůstat v zemi dlouhodobě a snaží se integrovat do majoritní společnosti. Jiní se v zemi zdržují jen krátkodobě, a to za účelem výdělků. Poté se opět vrací do mateřské země.

V lednu roku 2000 nabyl účinnosti klíčový zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Důsledkem nového zákona byla přísnější kontrola a administrativní restrikce pro migranty a cizince pobývajících na území ČR. Snahou byla harmonizace českých migračních ustanovení s právními zásadami evropských zemí a regulace vízové politiky podle standartních režimu ve státech EU.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je statistická analýza vývoje počtu cizinců žijících v České republice dle vybraných demografických ukazatelů. Demografický vývoj cizinců v ČR je sledován pomocí ukazatelů celkového počtu, rozložení dle věku, pohlaví a státního občanství, porodnosti, sňatečnosti, rozvodovosti a úmrtnosti. Dílčím cílem této práce je analýza dalších ukazatelů ovlivňujících životní podmínky cizinců jako jsou zaměstnání, vzdělávání a zdravotní péče cizinců pobývajících na území ČR.

Zdrojem dat byla data získána z Veřejné databáze Českého statistického úřadu, který je vydává v podobě statistických ročenek. Práce byla zaměřena na období 2002 až 2016 a současně pomocí statistického softwaru Statistica byla provedena predikce na rok 2017, dále 2018 a 2019. Analýza dat byla provedena pomocí elementárních charakteristik časových řad a grafického znázornění.

2.2 Metodika

2.2.1 Časové řady a jejich analýza

Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování (dat), která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času ve směru minulost – přítomnost. Analýzou časových řad se pak rozumí soubor metod, které slouží k popisu těchto řad a případně předpovídají jejich budoucí vývoj [2].

Časové řady lze členit z různých hledisek:

1) podle charakteru ukazatele

- okamžikové – hodnoty jsou zaznamenávány k určitému časovému okamžiku,
- intervalové – vyjadřují kolik případů, věcí, události nahromadilo se v určitý časový interval,

2) podle periodicity sledovaného ukazatele

- krátkodobé – periodičita ukazatele je kratší než 1 rok,
- dlouhodobé – periodičita ukazatelů je nejméně roční [12].

Jedním ze základních prostředků prezentování časových řad je jejich graf. nejčastěji se dají graficky znázornit původní hodnoty časové řady, nebo kumulativní časové řady,

kteře vznikají načítáním jednotlivých hodnot. Při zobrazování časových řad je velmi důležité to, aby vynikly jejich charakteristické rysy a vlastnosti. K tomuto účelu se používají různé typy grafů [1].

Spojnicový graf jedné časové řady

Jejich principem je zakreslení jednotlivých hodnot časové řady do souřadných os, na kterých jsou vyznačeny příslušné stupnice. Na horizontální osu se vynáší časová proměnná a na osu vertikální hodnoty časové řady nebo její funkce.

Spojnicový graf dvou a více časových řad

Do spojnicového grafu se dá zakreslit i více časových řad. V případě zobrazení dvou časových řad lišících se měřítkem, je možné použít kromě levé i pravou vertikální osu.

Krabicový graf

Používá se v případech provedení detailnějšího pohledu na časovou řadu. Tento graf umožňuje odhalit některé důležité vlastnosti řady, které z jiných grafů nejsou zřetelné. Jeho základním prvkem je krabice, která je rozdělená na dolní a horní kvartily, uvnitř je vyznačen medián a aritmetický průměr. Na koncích svislých čar vycházejících z krabice leží hodnoty minima a maxima.

Graf sezónních hodnot

Používá se při analýze sezónních časových řad. Graf znázorňuje hodnoty časové řady uspořádané podle jednotlivých sezón. Vodorovné čáry představují průměrnou úroveň hodnot v jednotlivých sezónách. Svislé čáry znázorňují odchylky skutečných hodnot od průměru pro každou sezónu [1].

2.2.1.1 Vybrané elementární charakteristiky časových řad

Elementární charakteristiky slouží k jednoduchému popisu vybraného znaku časových řad. Vysvětlují a charakterizují jejich průběh a změny v něm zaznamenaných. Pro účely této práce byly vybrány následující charakteristiky.

Absolutní diference je vypočtena jako rozdíl hodnoty vybraného období a hodnoty období předchozího, které musí být vyjádřeny ve stejných jednotkách. Řada absolutních diferencí pak vysvětluje mezidobé změny během celého sledovaného období [10].

$$dy_t = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.1)$$

Rozdílem dvou sousedních absolutních přírůstků (prvních absolutních diferencí) lze získat druhé absolutní difference:

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} = y_t - 2y_{t-1} + y_{t-2} \quad (2.2)$$

Tyto difference charakterizují absolutní zrychlení nebo zpomalení vývoje ve zkoumané časové řadě a udávají o kolik byl následující přírůstek větší nebo menší než předcházející.

Relativní difference jsou bezrozměrnými veličinami. Jejich představiteli jsou např. koeficienty růstu:

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, \dots, n, \quad (2.3)$$

kteří charakterizují relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě.

Poslední vybranou elementární charakteristikou je průměrný koeficient růstu, který má vypovídající hodnotu o tom, jak se v průměru sledovaný ukazatel měnil v relativním vyjádření. Při vynásobení 100 % je pak tento indikátor vyjadřuje o kolik se v průměru meziročně změnila hodnota sledovaného znaku. Jde o geometrický průměr jednotlivých koeficientů růstu [10].

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (2.4)$$

Úroveň ukazatelů časové řady se nejčastěji charakterizuje pomocí průměru. V případě časové řady okamžikové se průměr řady určí pomocí chronologického průměru. Tento průměr udává střední úroveň sledovaného ukazatele. U časové řady intervalové se průměr řady určí naopak jako aritmetický průměr, který slouží k určení průměrné úrovně sledovaného ukazatele za celé období [12].

2.2.1.2 Modely časových řad a popis trendu

Při analýze časových řad se vychází z předpokladu, že každá časová řada obsahuje čtyři složky:

- Trend
- Sezónní kolísání
- Cyklické kolísání
- Náhodná kolísání

Trend neboli celková dlouhodobá tendence vývoje v časové řadě se projevuje růstovým nebo klesajícím charakterem posloupnosti hodnot.

Sezónní kolísání se označuje pro pravidelné každoročně se opakující kolísání hodnot ukazatele. Perioda výkyvů je zpravidla roční, ale může však být i kratší.

Cyklické kolísání se rozumí jakékoliv kolísání hodnot časové řady okolo dlouhodobého trendu, které má periodicitu delší než rok [11].

Náhodné kolísání se projevuje drobnými, nepravidelnými výkyvy časové řady, které jsou nepředvídatelné. Jsou to takové výkyvy, které nelze popsat trendem, ani cyklickou a sezónní složkou [12].

Klasické modely trendu

Zkušenosti ukazují, že pro základní úlohy, které se vyskytují v ekonomické praxi vystačí tyto trendové funkce:

$$\text{Lineární} \quad T_t = a + bt \quad (2.5)$$

$$\text{Kvadratická} \quad T_t = a + bt + ct^2 \quad (2.6)$$

$$\text{Logaritmická} \quad T_t = a + b \log t \quad (2.7)$$

$$\text{Exponenciální} \quad T_t = ab^t \quad (2.8)$$

$$\text{Mocninná} \quad T_t = at^b \quad (2.9)$$

$$\text{Odmocnina} \quad T_t = a + b\sqrt{t} \quad (2.10)$$

$$\text{Kombinovaná} \quad T_t = a + bt + c\sqrt{t} \quad (2.11)$$

$$\text{Logistická} \quad T_t = \frac{k}{1 + e^{a+bt}} \quad (2.12)$$

Odhad parametrů trendových funkcí je možno řešit aplikací metody nejmenších čtverců. Z uvedeného výběru nejpoužívanějších trendových funkcí patří mezi funkce lineární v parametrech pouze trendová přímka a trendová parabola [11].

Metoda nejmenších čtverců požaduje, aby vhodná funkce splňovala podmínku:

$$\sum (y_t - T_t)^2 = \min \quad (2.13)$$

Volba vhodného modelu trendu

Při stanovení nejvhodnějšího typu trendové funkce se vychází z předpokládaného chování zkoumaného ukazatele v čase.

Věcná analýza se zabývá tím, zda jde o časovou řadu s rostoucím či klesajícím charakterem, ale i o možnost přítomnosti inflexního bodu a asymptot ve vývoji. Tyto

úvahy jsou především důležité v situacích, kdy vypočtená trendová funkce má být použita při extrapolaci časové řady do budoucna.

Při rozhodování mezi několika typy trendových funkcí patří k základním statistickým kritériím přiléhavost dat k zvolené trendové křivce v referenčním období:

$$I^2 = \frac{s_T^2}{s_y^2}, \quad (2.14)$$

kde s_T^2 = rozptyl trendových (teoretických) hodnot,

s_y^2 = rozptyl empirických hodnot.

Veličina I^2 představuje index determinace a její hodnoty se pohybují od 0 do 1. Čím vyšší je hodnota indexu determinace, tím je vyšší přiléhavost trendové funkce k průběhu empirických hodnot [11].

Vedle indexu determinace se často užívá jeho odmocnina, která se nazývá index korelace. Čím hodnota indexu korelace blíží jedné, tím lépe tento model vystihuje zákonitosti vývoje příslušné řady. V praxi se často stává, že několik trendových funkcí má podobné hodnoty indexu determinace, respektive indexu korelace. V takovém případě dáváme přednost jednodušší trendové funkci [12].

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení pojmu cizince a pobytu cizince v ČR

Zákon o pobytu cizinců definuje cizince jako: „*cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie*“.

Podmínky vstupu a pobytu cizinců jsou upraveny zákonem č.326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a částečně i zákonem č.325/1999 Sb., o azylu, v jejich platných zněních.

Ministerstvo vnitra České republiky vymezuje podmínky vstupu cizinců na území ČR: „*Narižení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) stanoví příslušníkům třetích zemí pro vstup na území schengenského prostoru (překročení vnější hranice) tyto podmínky*“:

- Platnost cestovního dokladu – je platný nejméně tři měsíce po předpokládaném datu odjezdu a byl vydán v předchozích deseti letech.
- Platnost krátkodobého víza, pokud je požadováno, nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu či dlouhodobý vízum.
- Zdůvodnění účelu a podmínek předpokládaného pobytu.
- Dostatek finančních prostředků pro obživu jak na dobu předpokládaného pobytu, tak na návrat do své země původu.
- Nejsou osobami vedenými v Schengenském informačním systému, jimž byl odepřen vstup.
- Nejsou považováni za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoliv z členských států [28].

V současné době lze rozlišovat tyto kategorie cizinců pobývajících na území České republiky:

- 1) Občané zemí EU, Norska, Švýcarská, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinné příslušníci

Do této kategorie cizinců patří občané zemí EU a jejich rodinní příslušníci, kteří jsou sami občané EU, bez potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu; občané zemí EU s potvrzením o přechodném pobytu a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou sami

občané zemí EU, s povolením k přechodnému pobytu formou pobytové karty; občané zemí EU a jejich rodinní příslušníci s povolením k trvalému pobytu.

2) Občané zemí mimo EU (zkráceně „Občané třetích zemí“)

Patří sem občané třetích zemí pobývajících v ČR krátkodobě (obecně do 90 dnů) bez víz, na základě krátkodobých víz, na základě dlouhodobých víz; občané třetích zemí s povolením k dlouhodobému pobytu, s povolením k trvalému pobytu, cizinci s uděleným azylem, cizinci s udělenou doplňkovou ochranou, cizinci pobývajících v ČR v rámci dočasné ochrany.

3) Ostatní cizinci (bez ohledu na státní příslušnost)

Do této skupiny patří žadatelé o mezinárodní ochranu a žadatelé o dočasnou ochranu [21].

Občané třetích zemí jsou povinni ohlásit místo svého pobytu na území ČR příslušnému odboru cizinecké policie dle místa pobytu v ČR, a to ve lhůtě do 3 pracovních dnů ode dne vstupu na území ČR. Dále mají povinnost hlásit změnu příjmení, osobního stavu, změnu údajů v cestovním dokladu a změnu údajů a dokladů vydaném k pobytu na území ČR [28].

Podle zákona je cizinec oprávněn pobývat na území ČR přechodně nebo trvale. Přechodně může cizinec na území ČR pobývat bez víza, na základě víza nebo na základě povolení k dlouhodobému pobytu.

Při přechodném pobytu na základě víza jsou vydávána tzv. krátkodobá víza a tzv. dlouhodobá víza. Mezi krátkodobá víza náleží letištní vízum, průjezdní vízum a vízum k pobytu do 90 dnů.

Dlouhodobým vízem je „vízum k pobytu nad 90 dnů“, které opravňuje cizince k pobytu na území ČR za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než 3 měsíce. Tímto účelem může být např. zaměstnání, podnikání či studium.

Povolení k dlouhodobému pobytu zpravidla vydá policie na žádost cizinci, který pobývá na území na základě víza k pobytu nad 90 dní, a který hodlá pobývat na území za stejným účelem po dobu delší než 1 rok. O povolení k dlouhodobému pobytu, bez předchozího pobytu na území může požádat na zastupitelském úřadu ČR cizinec za účelem studia, nebo společného soužití rodiny na území v případě, že je manželem cizince s povoleným pobyt, případně nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobyt. Povolení k dlouhodobému pobytu se vydává s platností na dobu dle účelu pobytu, nejdéle však na dva roky [30].

Cizinec s trvalým pobytem v ČR má ve většině oblastí postavení jako občan. Trvalý pobyt může být povolen cizinci, pokud splňuje podmínky stanovené cizineckým zákonem (za účelem sloučení rodiny, z důvodů hodných zvláštního zřetele, z humanitárních důvodů aj.) [28].

Trvalý pobyt je nevyšší možnou formou pobytového statusu cizinců na území ČR. Oproti výše uvedeným přechodným formám pobytu, je osoba s trvalým pobytem ve značně právně výhodném postavení, a to jak v přístupu na trh práce, z hlediska sociální podpory, zdravotního pojištění, z hlediska majetkových práv, možnostem zisku bankovních úvěrů atd. O udělení trvalého pobytu rozhoduje ministerstvo vnitřní na základě žádosti cizince.

Povolení k trvalému pobytem se na žádost vydá cizinci po 5 letech nepřetržitého pobytu na území za podmínky, že období jeho nepřítomnosti na území nepřesáhlo 6 po sobě jdoucích kalendářních měsíců nebo ve svém souhrnu nepřesáhlo 10 měsíců. Do doby pobytu na území se započítává doba pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů a na povolení k dlouhodobému pobytem nebo doba pobytu na základě udělené doplňkové ochrany podle zvláštního právního předpisu. Tímto je cizinci přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v Evropském společenství na území.

Občané členských států EU mohou vstupovat a pobývat na území ČR bez zvláštních omezení, a to pouze na základě cestovního dokladu nebo průkazu totožnosti. Bez ohledu na účel a dobu pobytu nepotřebují vízum [29].

Vstup a pobyt cizinců na území ČR je v kompetencích Ministerstva vnitřní, Ministerstva zahraničních věcí a Policie ČR. Ministerstvo vnitřní zodpovídá za problematiku mezinárodní migrace a mezinárodní ochranu České republiky. Do působnosti ministerstva patří podle zákona agenda udělování dlouhodobých víz, povolení k dlouhodobému, přechodnému i trvalému pobytem cizinců. Gestorem Ministerstva vnitřní pro výkon působnosti v otázkách mezinárodní migrace, vstupu a pobytu cizinců na území ČR a dalších souvisejících oblastí, je Odbor azylové a migrační politiky [8].

3.2 Faktory ovlivňující životní podmínky cizinců v ČR

3.2.1 Zaměstnávání cizinců

Cizinci mohou být v ČR výdělečně činní dvěma základními způsoby, buď jako zaměstnanci nebo jako podnikatelé.

Podmínky zaměstnávání cizinců jsou stanoveny zejména v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění (dále jen zákon o zaměstnanosti). Státní příslušník jiného

členského státu EU a jeho rodinný příslušník k výkonu zaměstnání na území ČR nepotřebuje povolení k zaměstnání. Cizinci z třetích zemí mohou být přijati do zaměstnání a zaměstnávání za předpokladu, že cizinec má platné povolení k zaměstnání a platné vízum k pobytu vydané za účelem zaměstnání či povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání.

Zákon o zaměstnanosti vymezuje povolení k zaměstnání dle § 89 odst. 1 takto: *„Cizinec může být přijat do zaměstnání a zaměstnáván, je-li držitelem platné zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak“.*

Pro vydání povolení k zaměstnání je příslušný úřad práce, v jehož obvodu bude cizinec zaměstnání vykonávat. Vydává se na dobu určitou, maximálně však na dobu 1 roku. Úřad práce může na žádost cizince povolení k zaměstnání prodloužit, a to opakovaně, vždy však nejdéle na dobu jednoho roku [18].

Živnostenské podnikání v ČR upravuje zákon č. 455/1990 Sb., o Živnostenském podnikání, v platném znění. Fyzická osoba s trvalým pobytem (bydlištěm) nebo právnická osoba se sídlem mimo území ČR (zahraniční osoba) může na našem území provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako česká osoba, pokud ze živnostenského nebo zvláštního zákona nevyplývá něco jiného [14].

3.2.2 Vzdělávání cizinců

Základními právními předpisy, které upravují vzdělávání, jsou zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a vysokoškolský zákon.

Školský zákon říká, že vzdělávání dle § 2 odst. 1a) je založeno na zásadě *„rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana“.*

Cizinci ze třetích zemí mají za stejných podmínek jako občané EU také přístup k předškolnímu vzdělávání, základnímu uměleckému vzdělávání, jazykovému vzdělávání a ke školským službám podle tohoto zákona, pokud mají právo pobytu na území ČR na dobu delší než 90 dnů, popřípadě pokud jsou osobami oprávněnými pobývat na území ČR za

účelem výzkumu, azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo osobami požívajícími dočasné ochrany.

Osobám, které nejsou státními občany ČR a získaly předchozí vzdělání v zahraniční škole, se při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních vyšších odborných školách promíjí na žádost přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky. Znalost českého jazyka, která je nezbytná pro vzdělávání v daném oboru vzdělání, škola u těchto osob ověří pohovorem.

O uznávání zahraničního vzdělávání na základních, středních a vyšších odborných školách rozhoduje krajský úřad, který vydává osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení v ČR, případně žádost cizince zamítne nebo nařídí nostrifikační zkoušku (v případě, že se obsah a rozsah vzdělávání v zahraniční škole odlišuje zčásti nebo cizinec nepředloží vysvědčení) [19].

3.2.3 Systém zdravotního pojištění

Zdravotní péče je v ČR poskytována převážně na základě povinného veřejného zdravotního pojištění. Smluvní zdravotní pojištění je jen doplňkovou formou. Nově příchozí imigranti mají zásadně právo na zdravotní služby ve stejné kvalitě jako ostatní občané.

Ze zákona jsou pojištěni, tj. mají nárok a zároveň i povinnost být pojištěni: cizinci s trvalým pobytem, azylanti, cizinci, kteří jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo na území ČR, cizinci s vízem nad 90 dnů a s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání.

Cizinec, účastník systému veřejného zdravotního pojištění, má přesně stejná práva jako každý jiný český pojištěnec. Má zejména právo na výběr zdravotní pojišťovny, výběr lékaře a zdravotnického zařízení, zdravotní péči bez přímé úhrady (s výjimkou úkonů, které ze zákona nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění) a výdej léčiv přípravků bez přímé úhrady, jde-li o přípravky hrazené z veřejného zdravotního pojištění

Cizinci, kteří nesplňují podmínky pro účast na veřejném zdravotním pojištění, mohou uzavřít smluvní zdravotní pojištění. Je možné uzavřít krátkodobé smluvní zdravotní pojištění (při pobytu do 365 dnů) nebo dlouhodobé smluvní zdravotní pojištění (při pobytu nad 365 dnů). Toto pojištění lze uzavřít pouze u Všeobecné zdravotní pojišťovny, volba pojišťovny u smluvního zdravotního pojištění není možná.

Na území ČR je také poskytována zdravotní péče cizím státním příslušníkům na základě mezinárodních smluv, uzavřených mezi ČR a jejich domovským státem. Jedná se především o smlouvy o bezplatném poskytování nutné a neodkladné zdravotní péče. Takto poskytnutou zdravotní péči hradí ministerstvo zdravotnictví. V nejvýhodnější pozici se nachází občané členských států EU, kteří jsou pro neodkladnou zdravotní péči pojištěni na základě skutečnosti, že platí zdravotní pojištění v domovském státě (jedinou podmínkou je předložení tzv. Evropského průkazu pojištěnce) [16].

3.2.4 Občanství

Udělení státního občanství ČR vnitrostátně upravuje zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství ČR ve znění pozdějších předpisů. Dle § 2 tohoto zákona: „*státní občanství České republiky se nabyvá narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, prohlášením, udělením*“.

Dítě nabyvá státní občanství České republiky narozením za podmínek, jestliže alespoň jeden rodič je státním občanem ČR, nebo oba rodiče jsou bez státního občanství, anebo aspoň jeden z nich má trvalý pobyt na českém území. Nabytí státního občanství prohlášením se vztahuje výlučně na bývalé československé občany.

Státní občanství ČR může ministerstvo vnitra na žádost udělit cizinci, který splňuje současně následující podmínky:

- Má trvalý pobyt na území po dobu nejméně 5 let, podmínku délky pobytu může ministerstvo vnitra ve vymezených případech prominout (např. pokud je cizinec manželem či manželkou státního občana ČR nebo se na území ČR narodil).
- Nabytím státního občanství ČR pozbyde dosavadní státní občanství. Doklad o pozbytí státního občanství předkládá cizinec až poté, co mu je ve správním řízení vydán tzv. příslib udělení státního občanství. Podmínku prokázání pozbytí dosavadního státního občanství lze v určitých případech prominout (např. pokud se cizinec zdržuje na území ČR po dobu nejméně dvaceti let, pokud právní předpisy státu, jehož je žadatel občanem, propuštění ze státního svazku neumožňují nebo jeho orgány odmítají vydat potřebné doklad, pokud jde o osoby bez státního občanství, pokud jde o osoby s přiznaným postavením uprchlíka).
- Nebyl v posledních 5 letech v ČR pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. Tuto podmínku nelze prominout.

- Prokázal znalost českého jazyka. Tuto podmínku lze prominout v případech hodných zvláštního zřetel (pro špatný zdravotní stav cizince).
- Plní povinnosti dle cizineckého zákona a povinnosti v oblasti zdravotního a sociální pojištění, daní, odvodů a poplatků (např. nemá nedoplatky na zdravotním a sociálním pojištění). Tato podmínka lze prominout v případech hodných zvláštního zřetele [15].

3.3 Vymezení demografie

„Pojem demografie je znám od řeckých myslitelů, její původní název byl tvořen složeninou slov démon (člověk) a grafein (psát). Což lze přeložit jako lidopis“ [5].

Demografie je vědní obor, zabývající se studiem reprodukce lidských populací a podmíněnosti tohoto procesu. S procesem demografické reprodukce jsou spojeny demografické události (jevy). Kromě narození, úmrtí a potratu se za demografické události považují i sňatek, rozvod, ovdovění, nemoc apod. demografie studuje tyto demografické události jako hromadné jevy. Údaje z evidence nejprve metodicky upraví do procesů porodnosti, úmrtnosti, potratovosti, sňatečnosti a poté následuje analýza těchto procesů s cílem najít jejich pravidelnosti, krátkodobá kolísání a dlouhodobé trendy [3].

„Demografie je společenská věda, jejímž předmětem jsou tzv. demografické jevy a procesy, resp. zákonitosti, jimiž se tyto jevy a procesy řídí“ [9].

Demografický slovník vydaný Mezinárodní unií vymezuje pojem demografie: *„demografie je věda, která studuje lidskou populaci, zaujímá se její velikostí, strukturou a vývojem z hlediska kvantitativního a kvalitativního“.*

Termín demografie se poprvé objevil v druhé polovině 19. století, avšak u nás se začal používat až na přelomu století, tedy už po období národního obrození, kdy se hojně vytvářely české protějšky cizích slov a používání cizích slov bylo považováno za nepatřičné [6].

Demografii lze vymezit dvojím způsobem:

- jako obor, poznávající zákonitosti a obecné pravidelnosti demografické reprodukce a jejich specifické projevy a podmíněnosti u konkrétních populací, kterými jsou biologická podstata demografické reprodukce, ekonomické, sociální a přírodně geografické prostředí,
- jako obor, který zahrnuje do předmětu svého studia nejen proces demografické reprodukce a jeho podmíněnosti, ale i jeho důsledky, které je možno najít v široké oblasti života lidí.

V druhém vymezení demografie již ztrácí své hranice a přechází do předmětů studia jiných oborů, např. lékařských a biologických věd, ekonomie, sociologie či geografie. Demografie se v systému věd nachází na rozhraní oborů přírodovědných a společenských [3].

Předmětem demografie je zkoumání populačních jevů a procesu, které souvisí s reprodukcí obyvatelstva. Reprodukcí obyvatelstva lze chápat v užším pojetí jako přirozenou obnovu stavu obyvatelstva určitého území směnou generací prostřednictvím biosociálních procesů porodnosti a úmrtnosti. V širším pojetí je reprodukce obyvatelstva chápána jako celková obnova obyvatelstva určitého území, která zahrnuje mimo porodnosti a úmrtnosti také stěhování obyvatelstva [7].

Demografie jako výrazně empirický obor se může hodnotit ve dvou směrech:

- 1) Jako elementární obor, který poznává zákonitosti vývoje demografických systému (demografické reprodukce jako omezeného výsledného procesu),
- 2) Jako komplexnější obor, který zahrnuje do předmětu svého studia kromě demografického systému i podmínky a důsledky tohoto procesu [13].

Demografie se člení do 4 širších oddílů demografie. Jde o demografickou statiku, dynamiku, prognostiku a populační politiku.

Demografická statika se zabývá zkoumáním stavu obyvatelstva, který je dán počtem, strukturou a rozmístěním. Pramenem údajů¹ pro demografickou statiku je především sčítání lidu. Stav obyvatelstva se stále mění, a proto se tyto změny nazývají pohyb neboli měna obyvatelstva. Rozlišuje se přirozený, mechanický a sociální pohyb. Přirozený pohyb neboli reprodukce obyvatelstva je dán přirozenou reprodukcí obyvatelstva na základě narozených a zemřelých. Mechanický pohyb neboli migrace obyvatelstva zahrnuje prostorové přemísťování obyvatelstva, tzn. stěhování, a sociální pohyb je dán změnami v sociální struktuře, to jsou změny povolání, rodinného stavu, sociální příslušnosti apod. Druhým oddílem demografie je demografická dynamika, která se zabývá již právě zmíněným pohybem obyvatelstva. Pramenem údajů pro demografickou dynamiku je zejména registrace přirozeného a mechanického pohybu obyvatelstva, případně některá doplňková šetření. Třetím oddílem je demografická prognostika, která čerpá ze sčítání lidu a registrace pohybu obyvatelstva. Usiluje o odhad v budoucnu, nejen o popis dosavadního

¹ Viz kapitola 3.3.2

vývoje. Čtvrtým, tedy posledním oddílem je populační politika. Sice je součástí politiky, ale pro demografii je velice důležitá [9].

Demografie pracuje ve dvou základních rovinách:

- a) v oblasti kvantitativní datové základny – vytváří zde demografická data či demografickou statistiku,
- b) v prostředí demografické analýzy, která vychází se studia lidských skupin, a nikoliv z poznávání individuální lidské bytosti [13].

3.3.1 Historie demografie v českých zemích

V českých zemích jsou první demografické práce známy od 2. pol. 18. století. Všechny tyto práce navazují na bohatou tradici statistických prací. První záznamy o přirozené měně jsou známy od roku 1762 a od roku 1786 existuje souvislá řada počtu porodů, úmrtí a sňatků, která pokračuje do současnosti. První úmrtnostní tabulky u nás byly publikovány Janem Meličem roku 1790 [3].

Přestože počátky demografie se nacházely na akademické půdě, tak pro její rozvoj byl nutný vznik statistického úřadu. Roku 1918 byl založen Státní úřad statistický a pan Antonín Boháč se stal vedoucím odboru pro populační statistiku. Také vybudoval československou demografickou statistiku, přednášel demografii na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, organizoval sčítání československého lidu, ale především publikoval celou řadu demografických prací. Zejména kvůli jeho tvorbám je považován za zakladatele české demografie [6].

Za faktického zakladatele demografie je považován Antonín Boháč, který organizoval první a druhé sčítání lidu v roce 1921 a 1930. Boháč se stal místopředsedou Státního úřadu statistického a zároveň začal od školního roku 1929/1930 přednášet na přírodovědecké fakultě Základy populační vědy.

Pokračovatelem Boháče se stal Jaromír Korčák. Jeho práce, týkající se geografie obyvatelstva a demografické analýzy a syntézy, měly pro rozvoj demografie mimořádný význam [3].

Další velmi důležitou osobností české demografie byl František Fajfr, což byl nejdříve Boháčův spolupracovník a později také předseda statistického úřadu. Podílel se na organizaci poválečných sčítání lidu, přednášel demografii na Vysoké ekonomické škole a zasloužil se o založení Československé demografické společnosti, jejímž byl i prvním

předsedou. Tato společnost, ovšem pod názvem Česká demografická společnost, existuje dodnes [6].

3.3.2 Prameny demografických dat

„Za prameny demografických dat se považují v zásadě všechny prameny běžné demografické statistiky i výsledky speciálních výběrových šetření. Prameny demografických dat poskytují údaje pro analýzu procesu demografické reprodukce včetně hodnocení demografických změn v souvislosti se změnami v sociální, ekonomické a politické oblasti“. Patří sem sčítání lidu, evidence přirozené měny, evidence migrací, evidence nemocnosti, výběrová šetření, registry obyvatelstva a historické prameny [3].

Sčítání lidu

„Sčítání lidu je snímek okamžikového stavu obyvatelstva, tj. popisem jeho struktury podle různých znaků“ [9].

Sčítání lidu nebo jinak řečeno populační census je rozsáhlá statistická akce sběru, uspořádání, zhodnocení, analýzy a publikování vybraných demografických, ekonomických a sociálních údajů. Výsledky sčítání lidu poskytují informace o stavu, počtu, rozmístění a struktuře obyvatelstva k určitému okamžiku. Sčítání lidu může zahrnovat buď obyvatelstvo přítomné nebo obyvatelstvo bydlící nebo oboje. Akce je obvykle povinná, tzn., že sčítaným osobám zákon ukládá povinnost odpovídat na kladené otázky. Sčítací akce je založena na sčítání jednotlivých osob, statistickou jednotkou analýzy mohou být např. i rodiny nebo domácnosti. Sčítání lidu je anonymní, a zjištěné skutečnosti nesmí sloužit k jiným účelům [3].

Evidence přirozené měny

„Běžná evidence přirozeného pohybu obyvatelstva je založena na povinné registraci všech narození, úmrtí a sňatků na matričních odděleních obecních a městských úřadů“. Tyto údaje se odesílají Českému statistickému úřadu, kde se výsledky centrálně zpracovávají [9].

V demografii termín přirozená měna se používá pro vyjádření procesů rození a vymírání lidských populací. V širším pohledu se do přirozené měny zahrnuje i sňatečnost, rozvodovost, potratovost a nemocnost. Pro evidenci přirozené měny obyvatelstva byla vytvořena soustava registračních knih (matrik), ve kterých jsou vedeny v chronologickém pořadí všechna narození (porody živých i mrtvých dětí), sňatky a úmrtí osob, které se v okamžiku události na daném území zdržovaly. Údaje z evidence přirozené měny na

území České republiky jsou publikovány od poloviny 19. století v pramenných dílech státní statistiky v oddíle „*Pohyb obyvatelstva*“ [3].

Evidence migrací

Evidence migrací poskytuje informace o změnách v rozmístění obyvatelstva, které závisí na sociálních a ekonomických jevech. Migrace v ČR je definována jako změna trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce. Evidence vnitřní migrace byla zavedena v roce 1949 a je založena na povinném hlášení k trvalému pobytu. Údaje o migraci jsou ročně publikovány spolu s daty o evidenci přirozené měny v Pohybech obyvatelstva, vydávaných statistickými orgány [3].

Evidence nemocnosti

Způsob sledování nemocnosti v ČR je v dnešní době nevyhovující. Statisticky se evidují pouze poruchy zdraví či úrazy, které vyžadují léčení. Údaje o nemocnosti neposkytují ucelenou informaci o vývoji zdravotní situace a neumožňují detailní územní pohled ani srovnání dat o nemocnosti s údaji o úmrtnosti. Kvalita dat může být ovlivněna nejen nepřesností při zápisu diagnózy, ale i obtížností definovat nemoc. Výsledky evidence nemocnosti publikuje Ministerstvo zdravotnictví v tzn. „*Zdravotnické statistice*“ [3].

3.3.3 Vybrané demografické ukazatele

Za demografické ukazatele se považují všechna základní i analytická data, která se vztahují k jednotlivým složkám procesu demografické reprodukce [3]. Každý z demografických ukazatelů se projevuje demografickou událostí: úmrtnost úmrtím, porodnost narozením, potratovost potratem, sňatečnost uzavřením manželství, rozvodovost rozvodem, migrace stěhováním [20].

Úmrtnost

„Termín úmrtnost označuje proces přirozeného ubývání obyvatelstva úmrtími jednotlivých jeho příslušníků. Tento proces tedy souvisí s populačním růstem a podílí se tudíž na celkové změně počtu obyvatelstva. Tento proces je značně závislý na věkové struktuře“ [9].

Úmrtnost je základní složka demografické reprodukce. Demografie se zajímá o úmrtí jako o hromadný jev, tzn., že zkoumá proces vymírání určité populace. K vyjádření úrovně úmrtnosti se používají různé ukazatele, nejjednodušším je hrubá míra úmrtnosti. Tento ukazatel udává poměr počtu zemřelých ke střednímu stavu obyvatel ve sledovaném kalendářním roce. V současné době tento ukazatel ztrácí svoji vypovídací schopnost, neboť

je příliš ovlivněn věkovou strukturou zkoumané populace. Z tohoto vyplývá, že hrubá míra úmrtnosti se nehodí pro mezinárodní srovnání populací. Pro přesnější vyjádření se používají míry úmrtnosti dle věku, které jsou rozděleny zvlášť pro muže a ženy [3].

Porodnost

Proces rození je spolu s procesem úmrtnosti základní složkou demografické reprodukce. Z hlediska vědeckého zájmu se tento proces dostal do popředí později než úmrtnost, a to koncem 19. století [3].

Porod je definován jako vyvrcholení procesu vzniku nového jedince, který je spojen s rizikem úmrtí. Porodnost závisí na plodivosti neboli fekunditě, tj. schopnost muže a ženy plodit děti. Plodnost neboli fertilita je výsledkem plodivosti a je vyjádřena počtem narozených dětí. Rození dětí tedy závisí na reprodukčním chování daného páru a na jeho fekunditě. Muž a žena, tedy pár, mohou regulovat počet dětí, ale také rozmezí (intervaly) mezi porody, čemuž se říká plánované rodičovství [4].

Nejjednodušší ukazatel porodnosti je označován jako hrubá míra porodnosti. Je to poměr počtu živě narozených dětí a středního stavu obyvatelstva v určitém kalendářním roce. Tento ukazatel je vyjádřen v promilích. Je zpřesněn tím, že se berou v úvahu jen ženy v reprodukčním věku, čímž dostaneme tzv. míry plodnosti. V praxi se používá přesnější ukazatel, a to obecná míra plodnosti. Je to poměr počtu živě narozených dětí přepočtených na 1000 žen ve věku 15 až 45 let neboli v reprodukčním věku v daném kalendářním roce [3].

Narozené děti lze klasifikovat podle znaků, mezi které patří pohlaví, vitalita, legitimita, zralost, pořadí, socioekonomická skupina a kalendářní měsíc. Vitalita v českém překladu znamená životnost. Je to třídění dětí na živě a mrtvě narozené. Legitimita říká, zda se dítě (plod) narodilo v manželství nebo mimo něj, nikoliv kdo jsou biologičtí rodiče. Zralostí plodu se rozumí jeho připravenost žít ve vnějším světě. Tento pojem se liší v lékařství od smyslu ve statistice. Důvodem je, že statistika pro své zkoumání potřebuje jednoduchou a jasnou definici. Zralost plodu je ve statistickém pojetí charakterizována donošeností a zralostí. Rozlišují se děti donošené, to jsou ty, které se narodily po skončení alespoň 37 týdnů těhotenství, děti nedonošené a děti zralé, které váží u porodu alespoň 2500 kg a děti nezralé. Dalším znakem je pořadí narozeného dítěte při započtení všech živě i mrtvě narozených dětí, kromě potratů. Znak, který se nazývá socioekonomická skupina, od roku 1992 informuje o nejvyšším dokončeném vzdělání rodičů. Do té doby se zjišťoval zdroj obživy, zaměstnání i informace o zaměstnavateli. To už není nutné, jelikož vzdělání

silně koreluje se zaměstnáním. Poslední znak je kalendářní měsíc. Jde o to, že počty narozených se liší podle měsíců v roce, např. podle statistik se rodí více dětí v létě než v zimě [6].

Sňatečnost

Sňatečnost je proces uzavírání svazků manželských podle legislativních podmínek, které upřesňují minimální věk a formulují, od jakého stupně pokrevnosti může být pár dvou jedinců oddán, dále vymezují, že sňatky mohou uzavírat pouze osoby svobodné, rozvedené nebo ovdovělé. Minimální věková hranice v ČR je stanovena věkem plnoletosti tj. 18 let, avšak mohou být udělené i výjimky z důvodu těhotenství maximálně však o 2 roky.

Základním ukazatelem intenzity sňatečnosti je hrubá míra sňatečnosti, která vyjadřuje počet sňatků na 1000 obyvatel středního stavu obyvatelstva za jeden rok. Pro detailnější rozbor zohledňujeme věk s tím, že muže a ženy studujeme odděleně. Míry sňatečnosti dělíme na míru sňatečnosti svobodných a redukovanou míru sňatečnosti. Míra sňatečnosti svobodných prověřuje poměr počtu prvních sňatků ve věku x a středního stavu svobodných lidí ve věku x . Druhým ukazatelem při zohlednění věku je redukováná míra sňatečnosti, která sleduje poměr sňatků svobodných osob ve věku x a středního stavu populace ve věku x . V tomto indikátoru není u středního stavu populace zohledněn rodinný stav [3].

Rozvodovost

„Rozvod hodnotíme jako událost zákonného rozpadu manželství, odloučení manžela a manželky aktem podle zákona, který stranám dává právo uzavřít nový sňatek“ [13].

Rozvodem se rozumí legální ukončení manželství. K jeho rozpadu však může dojít i úmrtím jednoho či obou členů tohoto svazku. Statistika nezaznamenává manželství, kdy muž a žena žijí odděleně, ale jsou stále svoji. Intenzita rozvodovosti je vázána na řadu faktorů, jako jsou např. úroveň sňatečnosti, populační politika, rozvodové zákonodárství, náboženství, tradice, zaměstnanost.

Manželství lze rozvázat nejen rozvodem, ale i úmrtím jednoho z partnerů. Úroveň rozvodovosti závisí na společenských a sociálních faktorech, na úrovni sňatečnosti, populační politice a rozvodové legislativě, která kvůli rozdílnosti ztěžuje mezinárodní srovnatelnost dat. Hrubá míra rozvodovosti je nejjednodušší ukazatel rozvodovosti a je to podíl rozvodů na 1000 obyvatel středního stavu. Úhrnná rozvodovost je ukazatel, který

říká, jaký podíl žen (mužů) se rozvede. Do již zmíněného ukazatele se počítají i opakované rozvody. Dalším ukazatelem je index rozvodovosti, daný jako poměr počtu rozvodů a počtu sňatků v určitém roce [3].

Migrace

Migrace je hlavní formou mechanické měny obyvatelstva. V České republice je dána změnou místa trvalého bydliště. Migrace se dělí na emigraci a imigraci. Emigrace znamená vystěhování a imigrace naopak přistěhování. Každý pohyb nabývá obou forem, jelikož v zemi, odkud se migrant stěhuje je emigrantem, a v zemi, do které přichází je imigrantem. Migrace se zkoumá ve vztahu k hranicím dané oblasti a zjišťuje se, zda migrant tyto hranice překročí a jakým směrem a dalším způsobem je zkoumání migrace ve vztahu k cílovým oblastem, jde o zkoumání migračních proudů mezi dvěma územními celky.

Migrace se dělí na individuální a kolektivní, kdy se stěhují například celé rodiny. Dobrovolná, vyplývající z vlastního rozhodnutí migranta a nedobrovolná neboli vynucená migrace. Dále vnější migrace, patří sem pohyby přes hranice dané oblasti, a vnitřní migrace, zahrnující pohyby uvnitř hranic vymezené oblasti [9].

Mezi základní ukazatele, kterými lze měřit migraci a její intenzitu, patří hrubá migrace, čistá migrace neboli migrační saldo (tj. rozdíl mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných) a index hrubé migrace. Jestliže je migrační saldo kladné, jde o čistou imigraci, pokud je záporné, jedná se o čistou emigraci. Při analýze migrace je zjišťována jak skladba migrantů podle jejich pohlaví, věku, rodinného stavu, národnosti a ekonomické aktivity, tak i míry migrace podle věku, rodinného stavu apod. [4].

3.3.4 Struktura obyvatelstva

Část demografie, zabývající se studiem úmrtnosti, plodnosti, sňatečnosti, rozvodovosti a migrace se nazývá demografickou dynamikou. Naproti tomu zkoumání okamžikového stavu populace, její struktury, se nazývá demografickou statikou [6].

„Zkoumání demografické struktury obyvatelstva se opírá o třídění podle věku a pohlaví“. Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví je výsledkem demografických procesů, které probíhají v populaci po řadu uplynulých desetiletí a předurčuje populační vývoj desetiletí budoucích. Všechny základní demografické procesy jsou svým rozměrem, intenzitou a strukturou závislé na struktuře obyvatelstva podle věku a pohlaví [9].

Struktura obyvatelstva podle věku

„Přesný věk je časová vzdálenost mezi okamžikem narození a okamžikem pozorování“ [9].

Věk se při sčítání zjišťuje buď podle stáří sčítaného nebo podle data narození. Druhá forma je přesnější a omezuje nepřesnost ve zjišťování. Populace podle schopnosti reprodukce se dělí do tří základních skupin (generací) – předreprodukční (dětské), reprodukční (rodičovské), a postreprodukční (prarodičovské) [9].

Typy věkových struktur dle zastoupení dětské a postreprodukční složky v populaci:

- 1) Progresivní typ: v populaci převažuje dětská složka nad postreprodukční. Populace jsou charakterizovány vysokou úrovní plodnosti, která je kompenzována i značnou intenzitou úmrtnosti.
- 2) Stacionární typ: u tohoto typu je dětská a postreprodukční složka v rovnováze. Takové populace mají stabilní počet narozených i zemřelých [6].
- 3) Regresivní typ: u tohoto populačního typu dětská složka nedosahuje zastoupení složky postreproduktivní. V takových populacích umírá více osob, než se narodí děti [3].

Struktura obyvatelstva podle pohlaví

Třídění podle pohlaví je velmi jednoduché a přesné zjišťování. Případů neurčitého pohlaví je velmi málo a nehrají žádnou roli při zkoumání struktury obyvatelstva [9].

Zastoupení mužů a žen se v průběhu života mění a závisí na následujících typech rozdílných procesů:

- 1) Za biologickou zákonitost je považována skutečnost, že se rodí více chlapců než děvčat a tento poměr je stálý.
- 2) Druhým procesem je diferenční úmrtnost mužů a žen. V demograficky vyspělých zemích je ve všech věkových skupinách vyšší intenzita úmrtnosti mužů než žen.
- 3) Třetím procesem, který ovlivňuje zastoupení mužů a žen v populaci je migrace. Příkladem jsou Arabské emiráty se silnou mužskou imigrací [3].

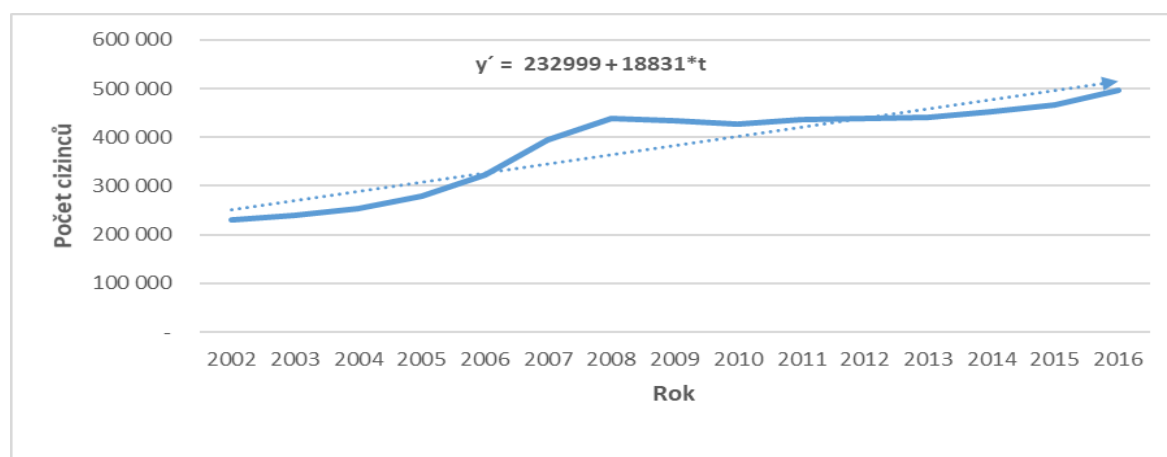
4 Vlastní práce

4.1 Statistická analýza vývoje počtu cizinců v ČR v letech 2002-2016

V roce 2000 vstoupil v platnost zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, který výrazně zpřísnil vstupní a pobytový režim cizinců v České republice. V ČR k 31.12.2016 bylo evidováno celkem 496 413 cizinců s povoleným pobytem, z toho 271 957 cizinců s trvalým pobytem a 221 484 cizinců s dlouhodobým pobytem nad 90 dní. V porovnání s rokem 2002 narostl počet cizinců o 46,6 %. Mezi léty 2002 a 2008 byl zjevný nárůst cizinců, který v roce 2008 dosahoval vrcholu a to 439 498 osob. V následujících letech začaly počty cizinců klesat v důsledku ekonomické krize. Po krátkodobém poklesu stagnovaly a následně mírně rostly. V roce 2011 vzrostl počet cizinců na úroveň roku 2008. Nejprudší nárůst počtu cizinců je spojen s obdobími hospodářského růstu, naopak krize dopadla především na cizince ze třetích zemí, jejichž příchod stát dokáže regulovat.

Nejvyšší absolutní diference byla v roce 2007 a tvořila meziroční přírůstek o 71 002 cizích státních příslušníků. Výjimku tvořil rok 2009, kde absolutní diference vyjadřovala úbytek o 4 898 osob a následně rok 2010 o 8 177 osob. Největší tempo růstu bylo zaznamenáno v roce 2007, kdy počet cizinců vykazoval zvýšení oproti předcházejícímu roku o 21,9 %. Počet cizinců v ČR se v letech 2002-2016 v průměru každým rokem zvyšoval o 5,6 %. Zatímco v letech 2002-2008 byl jeho roční nárůst již 11,3 % a v letech 2009-2016 byl roční nárůst počtu cizinců pouze 1,9 %.

Graf č. 1 – Vývoj počtu cizinců v České republice v letech 2002-2016

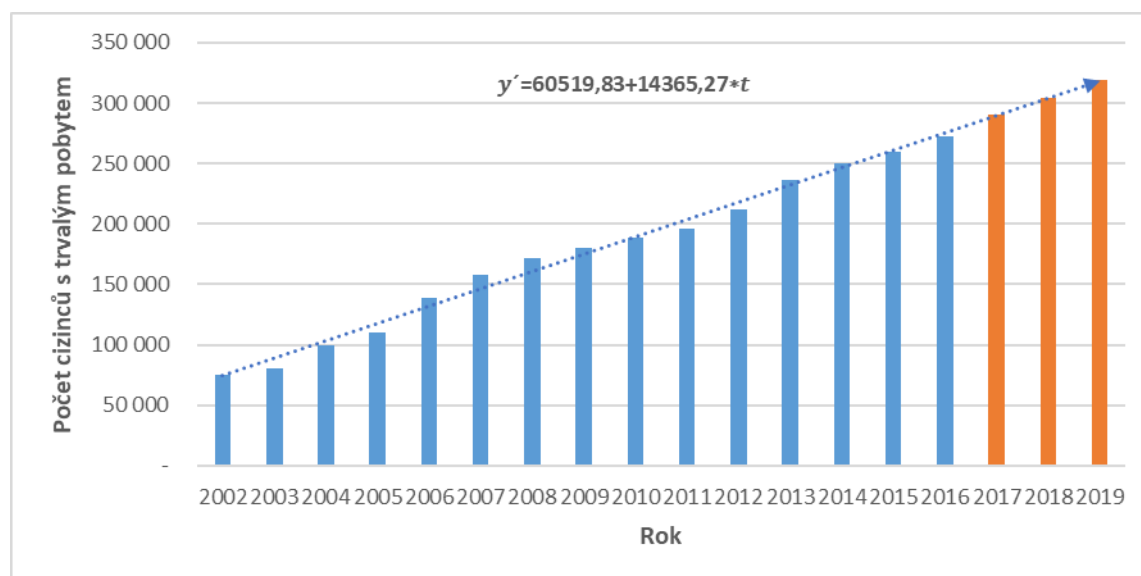
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.1.1 Vývoj počtu cizinců s trvalým pobytem v ČR v letech 2002-2016

Hlavním důvodem migrace cizinců na území České republiky je snaha najít zde zdroj obživy, začít podnikat a získat zde trvalý pobyt, což předpokládá, že cizinci mají velký zájem splynout s majoritní společností, respektovat zákony a zvyklosti.

Podíl cizinců s trvalým pobytem k roku 2016 tvoří 54,8 % z celkového počtu cizinců. Oproti údajům z roku 2002 je tento nárůst vyšší o 25,8 %. Trvalý pobyt indikuje určitou stabilizaci populace cizinců a tendenci k jejich usazování v České republice. Nejvyšší absolutní přírůstek počtu cizinců s trvalým pobytem byl v roce 2006, kdy se oproti roku 2005 zvýšil o 28 587. V roce 2013 počty cizinců s trvalým pobytem poprvé v novodobé historii České republiky převýšily počty cizinců-držitelů některého z typu povolení k přechodnému pobytu. Hodnota počtu cizinců s trvalým pobytem v letech 2002-2016 se v průměru každým rokem zvyšoval o 9,6 %.

Graf č. 2 – Vývoj počtu cizinců s trvalým pobytem v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Odhad počtu cizinců s trvalým pobytem v letech 2017, 2018, 2019 byl proveden v programu Statistica. Z grafu č. 2 je zřejmé, že se jedná o lineární trendovou funkci (viz vztah 2.5). Po dosažení vypočtených hodnot do lineární trendové funkce, funkční předpis je $y' = 60519,83 + 14365,27 * t$. Vhodnost modelu lze posoudit pomocí koeficientu korelace, který nabývá hodnoty 0,9949, což udává, že lineární trend pro tuto řadu je velmi vyhovující.

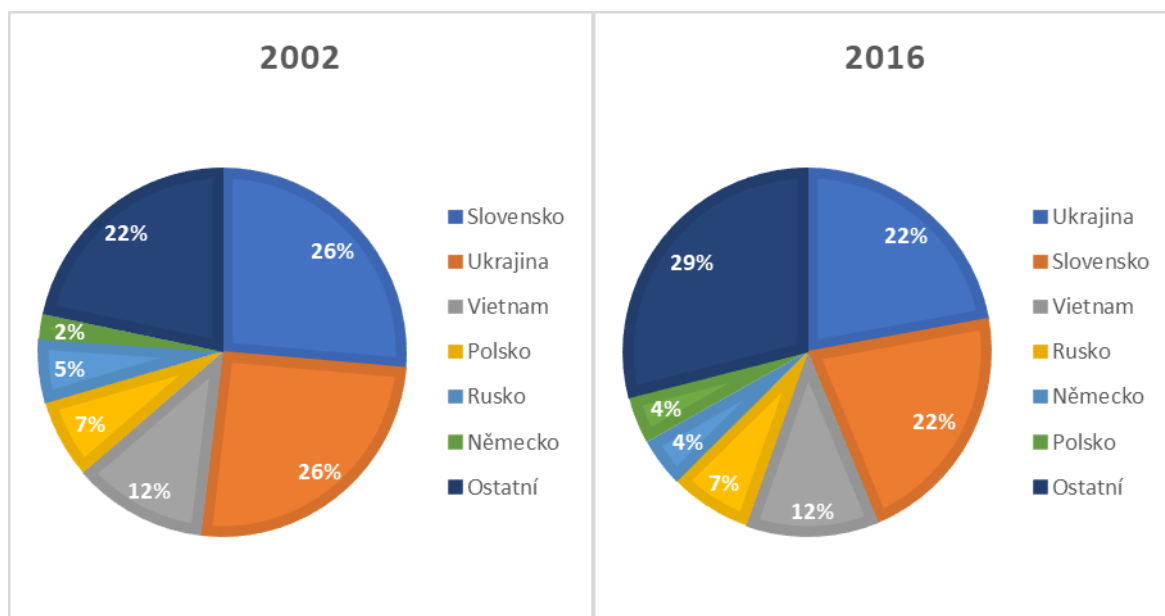
Předpověď pro rok 2017 činí 290 365 cizinců s trvalým pobytem. V roce 2018 je možné očekávat zvýšení počtu cizinců, a to na hodnotu 304 730. Předpověď pro rok 2019 uvádí, že by počet cizinců s trvalým pobytem měl dosahovat 319 095 osob. Počet cizinců s trvalým pobytem v roce 2019 se oproti roku 2016 zvýší o 17,3 %.

4.1.2 Vývoj počtu a struktury cizinců dle státního občanství

Velmi sledovaným ukazatelem je nejčastější státní občanství. Základní dělení na občany EU a cizince ze třetích zemí rozděluje cizince na osoby s právem volného pohybu a ty, kteří podléhají omezením vstupu a pobytu, jde především o osoby ze zemí s vízovou povinností. Počty cizinců rostly do roku 2008, následně počty občanů ze zemí EU zaznamenaly dva roky trvající pokles, ale až v roce 2011 překonali stav roku 2008. Cizinci ze třetích zemí dosáhli početného maxima v roce 2009 a od té doby začaly klesat.

Ze zemí Evropské unie je v ČR nejvíce občanů Slovenska, Německa a Polska, ze třetích zemí – Ukrajiny, Vietnamu a Ruska. Převažují občané třetích zemí, ze kterých jsou nejdominantnější občany Ukrajiny s 22,1 % na celkovém počtu cizinců (stav k 31.12.2016). Oproti roku 2002 počet občanů Ukrajiny klesl o 3,4 %. Důvodem jejich migrace je dlouhodobá hospodářská krize na Ukrajině. Převážná většina ukrajinských občanů pobývá na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu. Dále jsou významně zastoupeni Slováci s 21,6 % z celkového počtu cizinců. V porovnání s rokem 2002 se počet občanů Slovenska snížil o 4,8 %. Občané Slovenské republiky, kteří žijí v ČR, nejsou v pravém slova smyslu imigranti, převážně se usadili na českém území ještě před rokem 1993. Na třetím místě jsou Vietnamci s 12 % na celkovém počtu cizinců. Z grafu č. 3 je vidět, že v roce 2002 podíl občanů Vietnamu na celkovém počtu cizinců je stejný jako v roce 2016. Vietnamci začali na území ČR přicházet v 70. letech kvůli nedostatku pracovních sil.

Graf č. 3 - 6 nejčastějších státních občanství cizinců v ČR v roce 2002 a v roce 2016

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

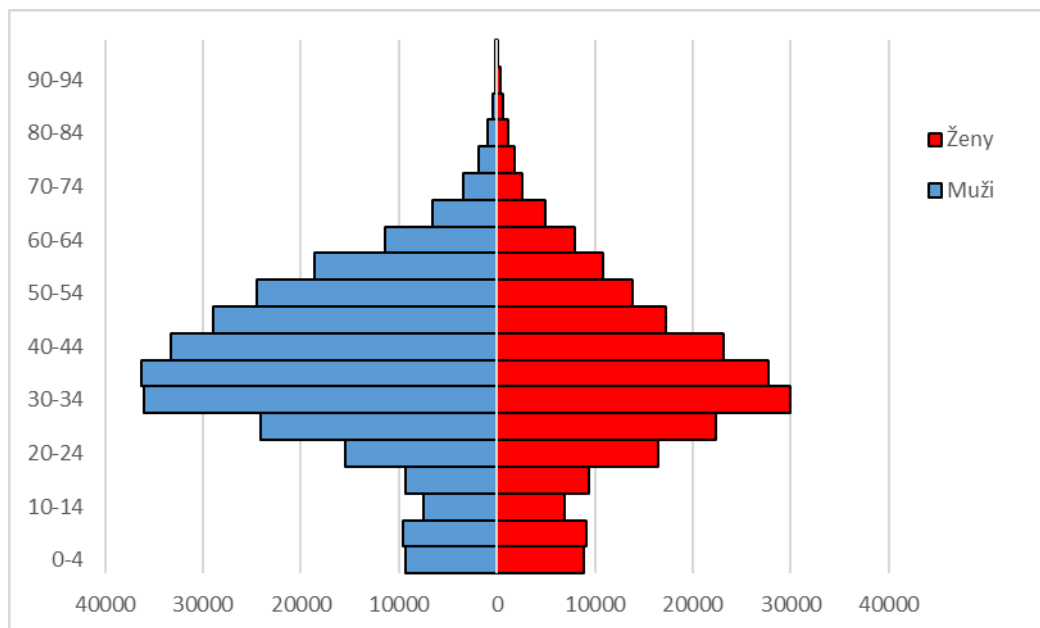
4.1.3 Vývoj počtu a struktury cizinců dle pohlaví a věku

Ve struktuře cizinců podle pohlaví v roce 2016 převažují muži nad ženami, je to dáno především nabídkou práce v České republice, za kterou cizinci sem přicházejí. Celkem bylo zaevidováno 277 945 mužů a 215 496 žen. Podíl mužů činí 56,3 % a podíl žen 43,7 %.

Nejvyšší počet mužů je ve věkových kategoriích 30-34 let a 35-39 let. Nejvyšší počet žen je ve stejných věkových kategoriích. Počet mužů ve věku 30-34 let a 35-39 let dohromady tvoří přibližně 73 tis., u ženského pohlaví je to přibližně 58 tis. Ve vyšších věkových kategoriích převažují ženy nad muži, a to konkrétně od 80-84 let a výše.

Ve věkové struktuře silně jsou zastoupeny kategorie mladšího produktivního věku tj. 30-39 let. V tomto věkovém rozmezí se v roce 2016 nacházelo 130 tis. legálně pobývajících cizinců, což tvoří 26,4 %. Oproti roku 2015 došlo k mírnému poklesu. V kategorii nejmladšího produktivního věku, 20-29 let, došlo oproti roku 2015 k mírnému zvýšení a to z 15,7 % na 15,9 %. Dětská složka, 0-19 let, tvořila v roce 2016 14,2 %. Velmi nízký podíl připadá na osoby v poproduktivním věku a to pouze 5,1 %.

Graf č. 4 – Cizinci podle pohlaví a věku k 31.12.2016

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.2 Demografické události cizinců v ČR v letech 2002-2016

4.2.1 Analýza vývoje sňatečnosti cizinců v ČR

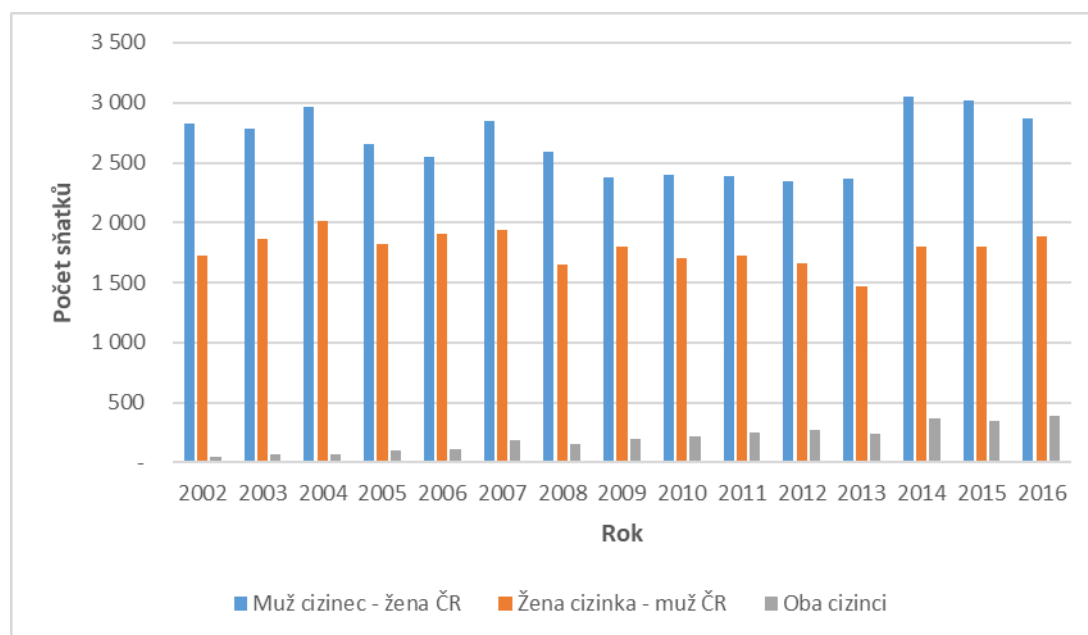
V České republice se v letech 2002-2016 uzavřelo celkem 740 409 sňatků, z toho 69822 sňatků bylo uzavřených s cizincem. Nejvyšší sňatečnost cizinců byla v roce 2014 s 5 215 sňatků, kdy 3 048 sňatků bylo s mužem cizincem, 1 802 sňatků se ženou cizinkou a 365 sňatků uzavřených mezi oběma cizinci. Podíl cizinců na sňatcích v ČR v roce 2016 tvoří 10,2 %. Oproti roku 2002 se zvýšil o 1,5 %.

Nejběžnějším typem sňatků je sňatek muže cizince a ženy Češky. Nejvyšší počet sňatků byl zaznamenán v roce 2014, a to celkem 3 048 sňatků, naopak nejmenší počet byl v roce 2012 s 2 344 uzavřených manželství. Počet sňatků muže cizince a ženy Češky se v roce 2016 oproti roku 2002 zvýšil o 1,6 %. V průměru se každým rokem zvyšoval o 0,12 %. K hodnotě největšího absolutního přírůstku došlo v roce 2014, kdy se oproti roku 2013 zvýšil o 28,6 %. Největší hodnota absolutního úbytku byla v roce 2005, kdy se oproti předcházejícímu roku snížila o 10,7 %. Ženy českého státního občanství se nejvíce vdávají za Slováky a Němce. Nejvyšší počet sňatků s cizincem slovenského občanství byl zaznamenán v roce 2016 a to 899 sňatků, a s cizincem německého občanství – v roce 2014, a to 361 sňatků.

Dalším typem sňatků je sňatek ženy cizinky a muže ČR. Nejvyšší počet sňatků byl zaznamenán v roce 2004, od té doby jde především o klesající tendenci až do roku 2014. V roce 2016 je pouze 1 890 sňatků, což je o 9,7 % více než v roce 2002. První absolutní diference charakterizuje meziroční úbytky v letech 2005, 2008, 2010, 2012 a 2013. Nejvyšší absolutní přírůstek je zaznamenán v roce 2014, a to oproti předcházejícímu roku se zvýšil na 329 sňatků, a to o 22,3 %. Muži českého občanství si nejčastěji berou za nevěsty ženy slovenského a ukrajinského občanství.

Sňatky, které jsou uzavírány mezi dvěma cizinci, nejsou až tak časté. Od roku 2002 až do roku 2016 počet takových sňatků roste. V roce 2016 bylo zaznamenáno 393 sňatků, což je o 3,6krát více než v roce 2006. Nejvyšší absolutní přírůstek byl zaznamenán v roce 2014, a to oproti předcházejícímu roku se zvýšil na 122 sňatků. K největšímu absolutnímu úbytku došlo v roce 2013, a to oproti roku 2012 se snížil o 33 uzavřených manželství. Sňatečnost mezi oběma cizinci se v průměru každým rokem zvyšovala o 15,4 %.

Graf č. 5- Vývoj počtu sňatků cizinců v ČR v letech 2002-2016

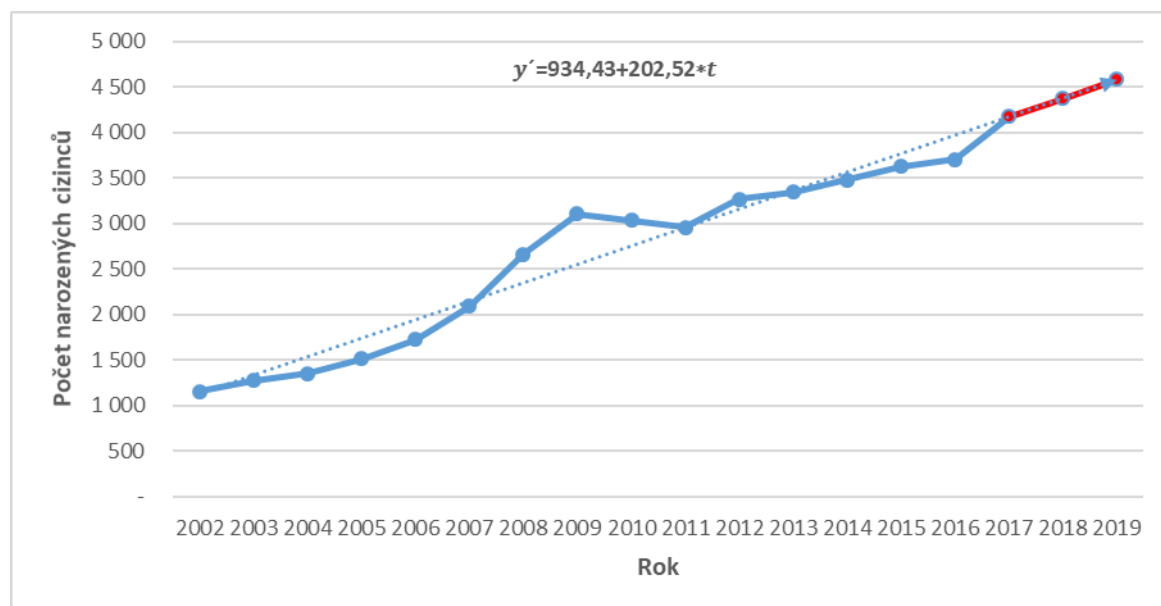
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.2.2 Analýza vývoje porodnosti cizinců v ČR

Počet živě narozených dětí cizinců přibývá. Nejvíce narozených bylo v roce 2016, a to 3 709 narozených. Nejmenší počet byl zaznamenán v roce 2002, a to 1 154 narozených. Nejvyšší první absolutní přírůstek byl v roce 2008, oproti předcházejícímu roku se zvýšil o 27,3 %. K nejvyššímu prvnímu absolutnímu úbytku došlo v roce 2011, oproti roku 2009 se snížil o 75 narozených. Počet živě narozených dětí cizinců se v průměru každým rokem zvyšoval o 13,6 %. Podíl cizinců na živě narozených v ČR v roce 2016 tvoří 3,3 %, oproti roku 2006 se zvýšil o 2,1 %. Nejvíce dětí se narodilo Vietnamcům, a to za období 2002-2016 celkem 11 777 narozených. Na druhém místě jsou děti Ukrajinců, a to celkem 8 849 narozených. Na třetím místě jsou děti Slováků s celkovým počtem 5 054 narozených.

Na základě daných dat (viz Příloha č. 6) byl sestaven trend budoucího vývoje dalších tři let. Vzhledem k rostoucí funkci bylo zřejmé, že vypočtené hodnoty budou pokračovat v růstu. Pro vývoj porodnosti cizinců v ČR byla zvolena lineární trendová funkce, která má tvar $y' = 934,43 + 202,52 * t$. Koeficient korelace činí 0,9697 a udává, že lineární trend pro tuto řadu je velmi vyhovující. Předpovězené hodnoty jsou 4 175 narozených cizinců v roce 2017, 4 378 narozených v roce 2018 a 4 580 narozených v roce 2019.

Graf č. 6 – Vývoj počtu živě narozených cizinců v ČR v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.2.3 Analýza vývoje rozvodovosti cizinců v ČR

Rozvodovost cizinců v České republice se vyvíjí podobně jako sňatečnost, jelikož převažuje počet sňatků muže cizince s českou ženou, bude převažovat i jejich rozvodovost. V ČR se v letech 2002-2016 rozvedlo celkem 442 943 manželství, z toho 27 612 rozvodů se uskutečnilo mezi cizinci. Podíl cizinců na rozvodech v ČR v roce 2016 tvoří 7,6 %, oproti roku 2002 došlo k navýšení o 3,8 %.

Rozvodovost mezi Čechem a cizinkou a mezi cizincem a Češkou do roku 2008 vzrůstala, od roku 2009 lze v této oblasti zaznamenat výkyvy, které mají klesající charakter. V případě rozvodů obou cizinců v letech 2002-2016 je zaznamenán nárůst.

Největší počet rozvodů muže cizince a ženy Češky byl v roce 2008, kdy se rozvedlo 1 268 svazků. V případě ženy cizinky a českého muže nejvyšší hodnota byla v roce 2007 s 840 rozvody. Nejvíce rozvedených manželství ve svazku obou cizinců zaznamenal rok 2016 s 371 rozvody.

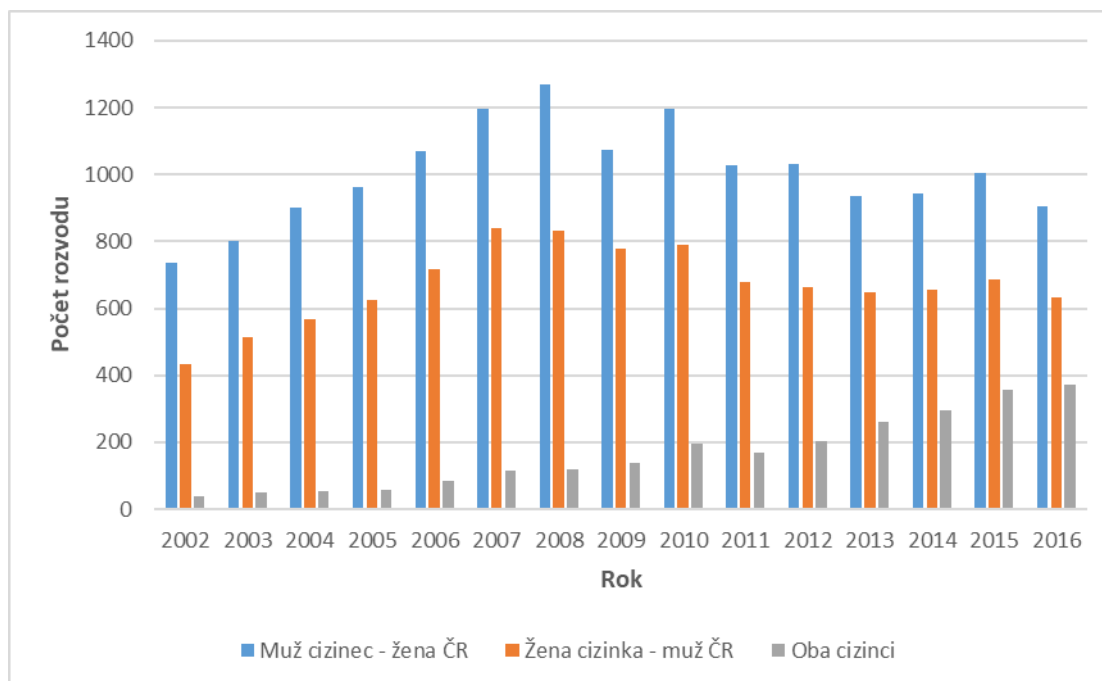
První absolutní difference spolu s dalšími elementárními charakteristikami, vyjadřuje absolutní meziroční přírůstky. U typu ženy cizinky a muže českého občanství došlo k největšímu absolutnímu přírůstku v roce 2007, kdy se oproti předcházejícímu roku počet rozvodů zvýšil o 17,2 %. K největšímu absolutnímu úbytku došlo v roce 2011, kdy se oproti roku 2010 snížil o 14,2 %.

U typu muž cizinec a žena z ČR dochází k největšímu absolutnímu přírůstku v roce 2007, a to oproti předešlému roku se zvýšil o 12,1 %. Největší absolutní úbytek byl v roce 2009, kdy se oproti roku 2008 snížil o 15,3 %.

U typu rozvodů obou cizinců k největšímu a zároveň stejnému absolutnímu přírůstku došlo v letech 2010 a 2015, naopak k absolutnímu úbytku jenom v roce 2011. Hodnota největšího absolutního přírůstku tvoří zvýšení o 59 rozvodů, v opačném případě o 27 rozvedených manželství. Průměrný koeficient růstu je 1,1789, což znázorňuje, že se v průměru každým rokem zvyšoval o 17,9 %.

V letech 2002-2016 se nejčastěji rozváděli muži českého občanství se Slováky, Ukrajinci a Vietnamci. V případě českých žen – s Ukrajinci, Slováky a na třetím místě Vietnamci.

Graf č. 7 – Vývoj počtu rozvodů cizinců v ČR v letech 2002-2016

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.2.4 Analýza vývoje úmrtnosti cizinců v ČR

Úmrtnost je spolu s procesem rození základní složkou demografické reprodukce. Vývoj úmrtnosti cizinců v České republice v letech 2002-2016 lze rozdělit do několika etap. V letech 2002-2012 se úmrtnost příznivě zvyšovala. Poté klesá do roku 2013 a začíná opět růst, od roku 2015 se opět snižuje.

Nejvyšší počet zemřelých byl v roce 2015 s celkovým počtem 642 cizinců. Naopak nejmenší počet zemřelých cizinců byl v roce 2003 a to celkem 219. V roce 2016 se oproti roku 2002 počet zemřelých zvýšil o 380. Hodnoty počtu zemřelých cizinců v ČR udávají, že umírá relativně malé množství. Příčinou je časté navracení se do země původu.

Největší absolutní přírůstek byl v roce 2012, kdy se oproti roku 2011 počet zemřelých cizinců zvýšil o 38,8 %. K hodnotě největšího absolutního úbytku došlo v roce 2003, kdy se oproti předešlému roku snížila o 11,4 %.

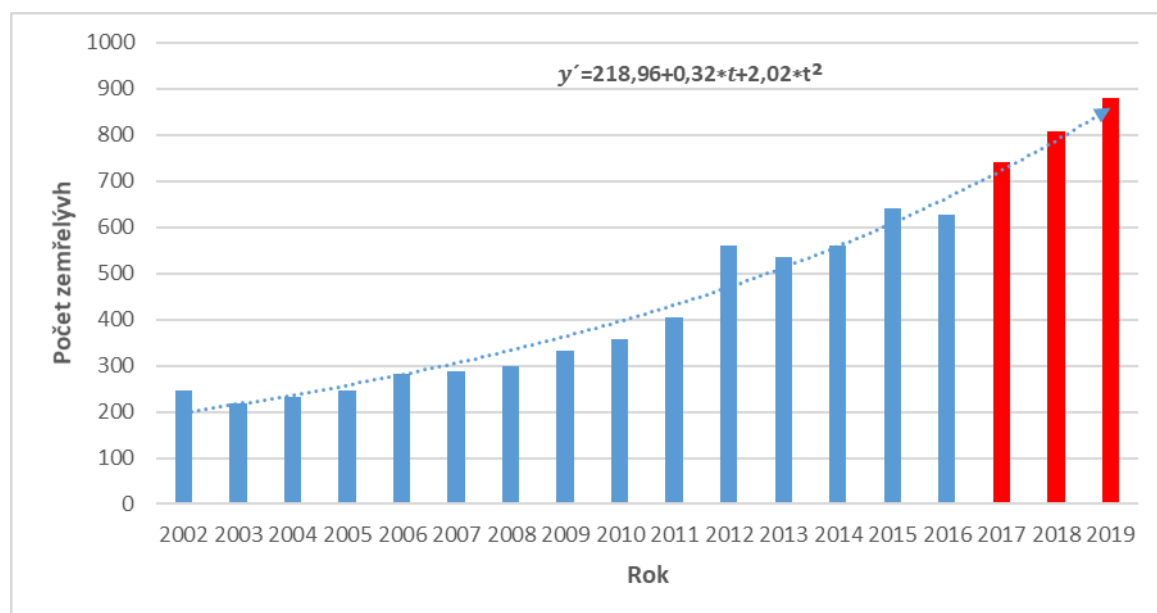
Počet zemřelých cizinců v letech 2002-2016 se v průměru s každým rokem zvyšoval o 6,8 %. Nejvíce zemřelých cizinců je původem z Polska, Ukrajiny a Slovenska.

Pro vývoj úmrtnosti cizinců v ČR byla zvolena kvadratická trendová funkce. Vypočtené parametry trendové funkce jsou v tabulce výsledků regrese (viz příloha č. 23) ve sloupci „b“. Ve sloupci „p“ je vidět, že všechny parametry jsou statisticky významné

(„p“ je menší než uvažovaná hladina významnosti $\alpha = 0,05$). Celá rovnice má potom tvar: $y' = 218,96 + 0,32 * t + 2,02 * t^2$. Vzhledem k hodnotě indexu korelace ($R = 0,9532$) lze říci, že zvolená funkce velmi dobře vystihuje vývoj počtu zemřelých cizinců.

Předpověď na zvolené období (rok 2017) činí 741 zemřelých cizinců. Počet zemřelých cizinců v roce 2017 se může s 95 % pohybovat v intervalu mezi 671 a 811. V roce 2018 činí 808 zemřelých cizinců, a to v intervalu mezi hodnotami 719 a 897. Předpověď pro rok 2019 činí 879 zemřelých, v intervalu mezi 768 a 990.

Graf č. 8 – Vývoj zemřelých cizinců v ČR v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3 Statistická analýza ekonomické aktivity cizinců v ČR

V České republice k 31.12.2016 bylo celkem 468 517 ekonomicky aktivních cizinců, z toho 81,7 % tvoří cizinci evidovaní na úřadech práce a zbytek jsou cizinci s platným živnostenským oprávněním (18,3 %).

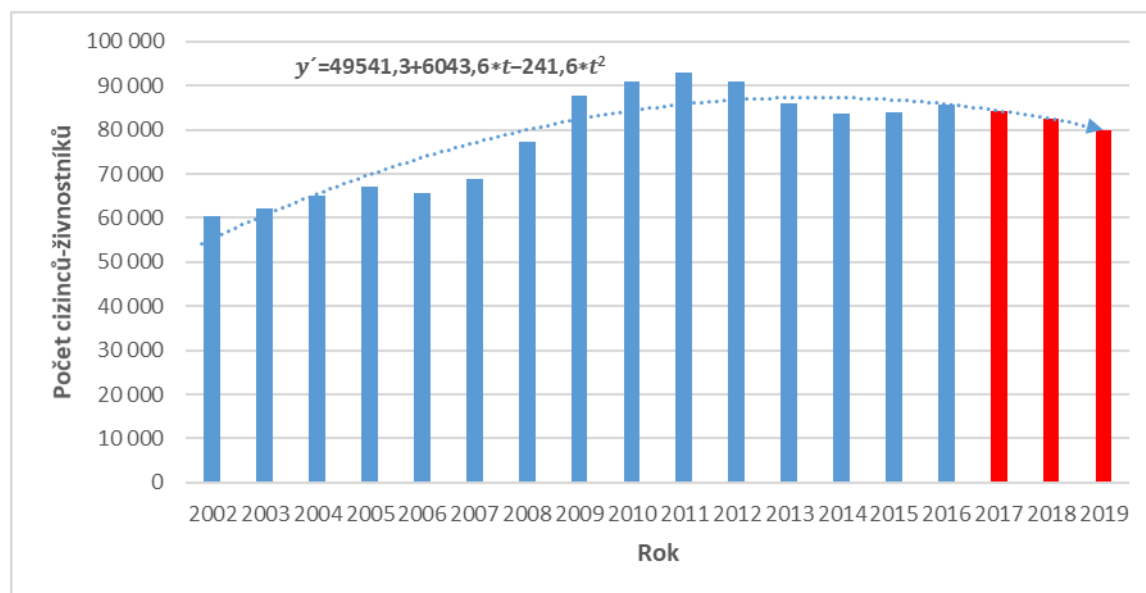
Ke značnému nárůstu ekonomicky aktivních cizinců došlo mezi roky 2004 a 2005, kdy počet osob vzrostl o necelých 46 000. Po roce 2008 byl zaznamenán pokles imigrace cizinců do České republiky z důvodu ekonomické krize, která zasáhla celý svět.

V průběhu sledovaného období lze sledovat určité výkyvy počtu cizinců v postavení živnostníků, které jsou způsobené především změnami v legislativě. Po vstupu

České republiky do Evropské unie v roce 2004 došlo ke zmírnění podmínek v oblasti podnikání, což způsobilo mírné zvýšení počtu živnostníků. Největší absolutní přírůstek cizinců s živnostenským oprávněním byl v roce 2009, kdy oproti roku 2008 se zvýšil o 13,7 %. K největšímu absolutnímu úbytku došlo v roce 2013, kdy oproti předešlému roku se snížil o 5,7 %. V roce 2016 nejvyšší ekonomickou aktivitu v oblasti podnikání vykazovali Vietnamci s 26,2 % z celkového počtu cizinců-živnostníků. Druhou významnou skupinou jsou občané Ukrajiny s 25,8 %. Na třetím místě jsou Slováci s 18,1 % z celkového počtu cizinců s platným živnostenským oprávněním.

Pro odhad počtu cizinců-živnostníků v následujících třech letech byla zvolena kvadratická trendová funkce, která má tvar $y' = 49541,3 + 6043,6 * t - 241,6 * t^2$. Hodnota koeficientu korelace činí 0,9054, z čehož vyplývá, že zvolený model je vhodný pro popis vývoje počtu cizinců-živnostníků. V roce 2017 lze očekávat 84 383 cizinců s živnostenským oprávněním. Předpověď pro rok 2018 činí 82 453 a pro rok 2019 – 80 040 cizinců-živnostníků.

Graf č. 9 – Vývoj počtu cizinců-živnostníků v letech 2002-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

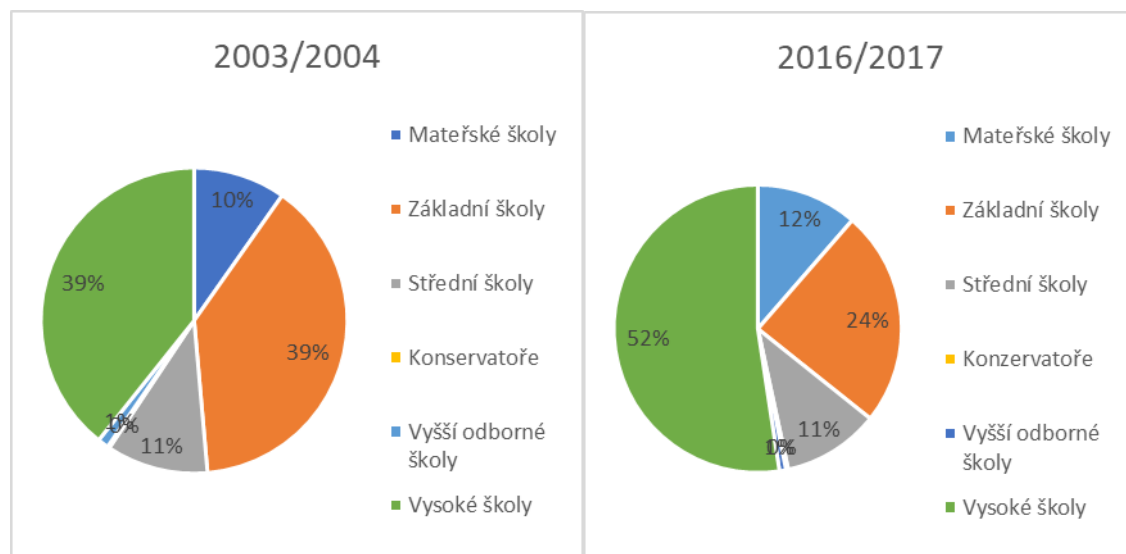
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.4 Statistická analýza vzdělávání cizinců v ČR

Ve školním roce 2016/2017 bylo celkem 83 241 cizinců navštěvujících instituce v České republice, z toho 12 % tvoří děti mateřských škol, 24 % žáci základních škol, 11 % studenti středních škol, 1 % žáci konzervatoře a 52 % jsou studenti vysokých škol.

Podíl cizinců navštěvujících mateřské školy činí 2,6 % na celkovém počtu všech dětí mateřské školy. Většina cizinců v mateřských školách pochází z Vietnamu, Ukrajiny a Slovenska. Podíl cizinců základní školy tvoří 2,2 % na celkovém počtu žáků navštěvujících základní školu. Jedná se především o občany Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. V oblasti středního školství podíl cizinců tvoří 2,1 % na celkovém počtu studentů. Nejčastěji se jedná o občany Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. V oblasti vysokého školství studuje nejvíce cizinců. Podíl cizinců tvoří 14 % na celkovém počtu studentů veřejných a soukromých vysokých škol. Jedná se o občany Slovenska, Ruska a Ukrajiny.

Graf č. 10 – Cizinci navštěvující vzdělávací instituce ČR ve školním roce 2003/2004 a 2016/2017

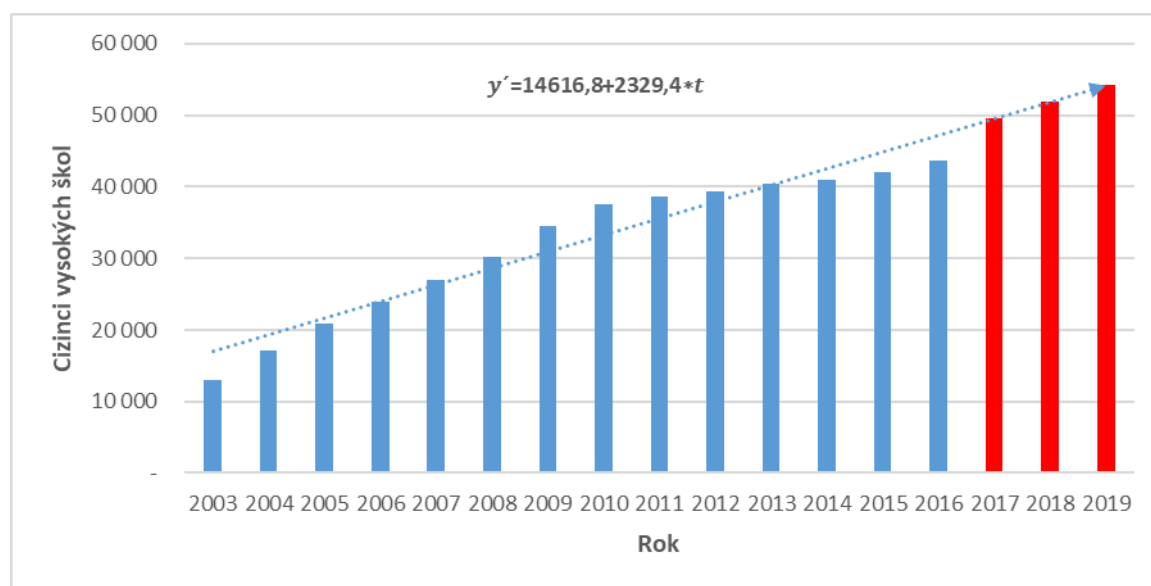

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Počet cizinců navštěvujících vysoké školy v roce 2016 činí 43 622, což se oproti roku 2003 zvýšil o více než 3krát. K největšímu absolutnímu přírůstku došlo v roce 2009, kdy se oproti roku 2008 zvýšil o 14,3 %. V průměru došlo ve sledovaném období každoročně k nárůstu počtu cizinců vysokých škol o 8,9 %.

Pro odhad počtu cizinců navštěvujících vysoké školy byla zvolena lineární trendová funkce. Funkční předpis je $y' = 14616,8 + 2329,4 * t$. Vhodnost modelu trendové funkce lze určit pomocí indexu korelace, který nabývá hodnoty 0,9656. Z této hodnoty lze odvodit, že lineární trend pro tuto řadu je velmi vyhovující. Předpověď vývoje počtu cizinců navštěvujících vysoké školy v roce 2017 činí 49 559. Na základě intervalového odhadu lze tvrdit, že s 95 % pravděpodobnosti se bude počet cizinců vysokých škol v roce 2017 pohybovat mezi hodnotami 46 201 a 52 917. V roce 2018 lze očekávat 51 888 cizinců vysokých škol, a to v intervalu mezi hodnotami 48 179 a 55 598. Předpovězené hodnoty pro rok 2019 činí 54 218 cizinců vysokých škol. S 95 % pravděpodobnosti se počet cizinců vysokých škol bude pohybovat mezi hodnotami 50 148 a 58 287.

Graf č. 11 – Vývoj počtu cizinců vysokých škol v letech 2003-2016 a predikce na rok 2017, 2018 a 2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

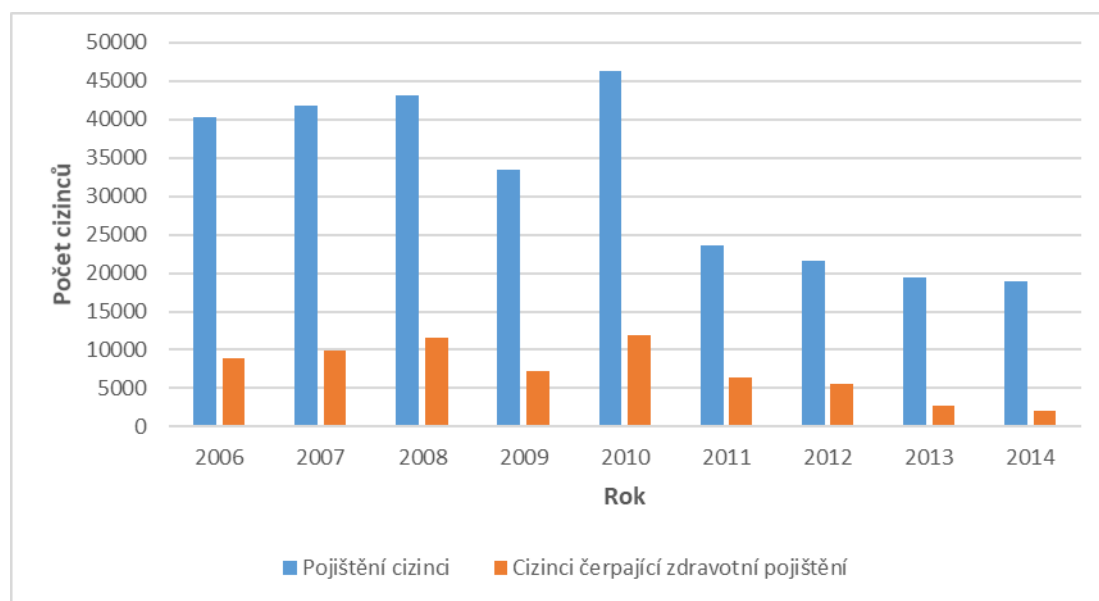
4.5 Statistická analýza zdravotní péče o cizince v ČR

V roce 2014 počet pojištěných cizinců činí 18 925, oproti roku 2006 došlo ke snížení o 47 %. Od roku 2006 lze sledovat rostoucí tendenci vývoje počtu pojištěných cizinců. Rok 2010 představuje nejvyšší počet osob za sledované období. Od té doby počet pojištěných cizinců klesl, a to z důvodu změny legislativy. Došlo ke změně z neodkladné péče na pojištění podobné veřejnému zdravotnímu pojištění. Největší absolutní přírůstek byl v roce

2010, kdy se oproti roku 2009 počet pojištěných osob zvýšil o 38,2 %. K největšímu absolutnímu úbytku došlo v roce 2011, kdy se oproti předešlému roku počet pojištěných cizinců snížil o 50,9 %. Nejvíce se na smluvních zdravotních pojištění cizinců podíleli občané Ruska s 17,9 %, na druhém místě jsou občané Ukrajiny s 14,9 % a na třetím místě jsou občané Spojených států s 9,5 %.

K 31.12.2014 bylo celkem 2 077 cizinců čerpajících zdravotní pojištění. Nejvyšší počet byl v roce 2010, a to celkem 11 965. Od té doby lze sledovat pokles cizinců čerpajících zdravotní pojištění. K největšímu absolutnímu přírůstku došlo v roce 2010, kdy se oproti roku 2009 zvýšil o 64,3 %. Nejvyšší absolutní úbytek byl v roce 2011, kdy se oproti předešlému roku snížil o 53,2 %. Nejvíce cizinců čerpajících zdravotní pojištění jsou z Ukrajiny (20,6 %), Vietnamu (20,5 %) a Ruska (16,3 %).

Graf č. 12 – Smluvní zdravotní pojištění cizinců PVZP, a. s. v letech 2006-2014

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

5 Závěr

Vstup České republiky do Evropské unie a později do Schengenského prostoru měl velký vliv na vývoj migrace do ČR. Důvody a příčiny jsou zcela zjevné, mnozí chtějí vylepšit svou ekonomickou situaci a chtějí připravit svým dětem lepší podmínky pro život, poskytnout jim kvalitnější vzdělání, zaměstnání a lékařskou pomoc.

Imigrantů v České republice každoročně přibývá. Dle posledních dostupných údajů Českého statistického úřadu k 31.12.2016 v České republice je celkem 496 413 cizinců, z toho 271 957 cizinců má trvalý pobyt. Podíl cizinců s trvalým pobytem stále roste. Predikce počtu cizinců s trvalým pobytem v ČR předpokládá i nadále rostoucí tendenci.

Do České republiky imigrují převážně občané Ukrajiny s 40,4 % na celkovém počtu cizinců. Dále jsou významně zastoupeni Slováci s 39,4 % z celkového počtu cizinců. Na třetím místě jsou Vietnamci s 21,4 %.

Z věkové struktury cizinců vyplývá, že převážná většina cizinců v České republice je ekonomicky aktivní. Nejvyšší zastoupení cizinců je v produktivním věku. Ve struktuře pohlaví cizinců mají značnou převahu muži nad ženami, je to dáno především poměrně velkou nabídkou práce v České republice.

S rostoucím vývojem počtu cizinců v ČR je možné sledovat jejich demografické chování. Počet uzavíraných sňatků cizinců ve sledovaném období 2002-2016 se výrazně nemění, lze sledovat spíše klesající tendenci. Nejvyšší sňatečnost cizinců byla v roce 2014 s 5 215 sňatků. Nejběžnějším typem sňatků je sňatek mezi mužem cizincem a ženou českého občanství. Dalším typem sňatků je sňatek ženy cizinky a muže českého občanství. Sňatky, které jsou uzavírány mezi dvěma cizinci, nejsou až tak časté.

Počet živě narozených dětí cizinců každoročně přibývá, v průměru se každým rokem v období 2002-2016 zvyšoval o 13,6 %. Predikce počtu narozených cizinců v České republice zobrazuje, že se bude nadále zvyšovat, a v roce 2017 se v ČR narodí 4 175 cizinců, v roce 2018 – 4 378 cizinců a v roce 2019 lze očekávat 4 580 cizinců.

Rozvodovost cizinců v ČR se vyvíjí podobně jako sňatečnost. Podíl cizinců na rozvodech v ČR v roce 2016 tvoří zhruba 8 %. Největší počet rozvedených manželství ve sledovaném období 2002-2016 se uskutečnilo mezi mužem cizincem a ženou českého občanství. Rozvodovost mezi Čechem a cizinkou a mezi cizincem a Češkou má spíše klesající charakter. V případě rozvodů dvou cizinců je zaznamenán nárůst.

Analýza úmrtnosti cizinců vypovídá o poměrně malém počtu zemřelých cizinců na území ČR. Důvodem je časté navracení se do země původu. V roce 2016 zemřelo v ČR celkem 627 cizinců. Dle predikce lze očekávat nárůst počtu zemřelých cizinců na území ČR, v roce 2017 se bude jednat o 741 úmrtí, v roce 2018 – 808 úmrtí, a v roce 2019 – 879 úmrtí.

Hlavním účelem pobytu cizinců v České republice je zaměstnání a podnikání. Na trhu práce je cizincům nabízena místa s nízkou atraktivitou. Podíl cizinců evidovaných na úřadech práce činí 81,7 % celkovém počtu ekonomicky aktivních cizinců a podíl cizinců s platným živnostenským oprávněním tvoří 18,3 %.

Cizinci v České republice mají v oblasti vzdělávání stejná práva a povinnosti jako občany ČR. Nejvíce cizinců je zastoupeno na vysokých školách, a to 52 % z celkového počtu všech cizinců navštěvujících vzdělávací instituce v ČR. Predikce počtu cizinců na vysokých školách má rostoucí trend a lze uvažovat, že se v následujících třech letech bude počet cizinců-vysokoškoláků zvyšovat.

Co se týče zdravotní péče o cizinci lze vidět velký rozdíl mezi pojištěnými cizinci a cizinci čerpající zdravotní pojištění. Dle posledních dostupných údajů počet pojištěných cizinců klesá v důsledku změny legislativy.

6 Seznam použitých zdrojů

- [1] ARLT, Josef, Markéta ARLTOVÁ a Eva RUBLÍKOVÁ. 2004. *Analýza ekonomických časových řad s příklady*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0777-3.
- [2] HINDLS, Richard. 2007. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [3] KALIBOVÁ, Květa. 2001. *Úvod do demografie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 52 s. ISBN 80-246-0222-9.
- [4] KALIBOVÁ, Květa, Zdeněk PAVLÍK a Alena VODÁKOVÁ, eds. 2009. *Demografie (nejen) pro demografy*. 3., přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Sociologické pojmosloví. ISBN 978-80-7419-012-4.
- [5] KLUFOVÁ, Renata a Zuzana POLÁKOVÁ. 2010. *Demografické metody a analýzy: demografie české a slovenské populace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3575-465.
- [6] KOSCHIN, Felix. 2005. *Demografie poprvé*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0859-1.
- [7] LANGHAMROVÁ, Jitka a Eva KAČEROVÁ. 2007. *Demografie: materiály ke cvičení*. 2., přeprac. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1224-2.
- [8] MACHOVÁ, Zuzana. 2013. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2342-9.
- [9] ROUBÍČEK, Vladimír. 1997. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia. ISBN 80-859-6343-4.
- [10] ŘEZANKOVÁ, Hana a Jitka LANGHAMROVÁ. 2009. *Statistické metody a demografie*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-86730-43-1.
- [11] SOUČEK, Eduard. 2006. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 80-867-3006-9.
- [12] SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. 2008. *Statistické metody II*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. ISBN 978-80-213-1736-9.
- [13] ŠOTKOVSKÝ, Ivan. 1998. *Úvod do studia demografie*. Dot. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava. ISBN 80-707-8327-3.

Zákony

- [14] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [18] Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- [19] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

- [20] *Demografie: Demografické procesy* [online]. [cit. 2017-08-20]. Dostupné na: http://www.demografie.info/?cz_procesy=
- [21] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2017-08-10]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/metodika-poctu-cizincu>
- [22] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-15]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/cizinci-v-cr-2017>
- [23] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr
- [24] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné na: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky#katalog=31032>
- [25] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_zamestnanost
- [26] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_vzdelavani
- [27] *Český statistický úřad*. 2017 [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_zdravotni_pece
- [28] *MVČR: Služby pro veřejnost*. 2017 [online]. [cit. 2017-08-02]. Dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/prijezd-do-cr-povinnosti-a-delka-pobytu.aspx>

- [29] MACHAIDZE, Natela. *Infocizinci: Stěhování do ČR*. 2016 [online]. [cit. 2017-08-10]. Dostupné na: http://infocizinci.cz/cr/stehovani-do-cr-ziskani-viza-typy-pobytu-cizincu/#trvaly_pobyt
- [30] *Poradna pro občanství, občanská a lidská práva: Cizinci* [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné na: <http://poradna-prava.cz/www/old/dlouhodoby-pobyt.html>

7 Přílohy

Příloha č. 1 - Vývoj počtu cizinců v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 2 - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 3 - Vybrané elementární charakteristiky – cizinci s trvalým pobytem v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 4 - Počet cizinců v ČR dle státního občanství v letech 2002-2016

Příloha č. 5 – Počet cizinců dle věku a pohlaví k 31.12.2016

Příloha č. 6 - Vybrané elementární charakteristiky – porodnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 7 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 8 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost muže cizince a ženy ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 9 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost ženy cizinky a muže ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 10 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost obou cizinců v letech 2002-2016

Příloha č. 11 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost muže cizince a ženy ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 12 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost ženy cizinky a muže ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 13 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost obou cizinců v letech 2002-2016

Příloha č. 14 - Vybrané elementární charakteristiky – úmrtnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Příloha č. 15 – Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců s trvalým pobytem v ČR

Příloha č. 16 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2017

Příloha č. 17 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2018

- Příloha č. 18** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2019
- Příloha č. 19** - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet živě narozených cizinců
- Příloha č. 20** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2017
- Příloha č. 21** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2018
- Příloha č. 22** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2019
- Příloha č. 23** - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet zemřelých cizinců
- Příloha č. 24** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2017
- Příloha č. 25** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2018
- Příloha č. 26** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2019
- Příloha č. 27** - Vybrané elementární charakteristiky – cizinci s živnostenským oprávněním v letech 2002-2016
- Příloha č. 28** - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců vysokých škol v letech 2003-2016
- Příloha č. 29** - Vybrané elementární charakteristiky – počet pojištěných cizinců v letech 2006-2014
- Příloha č. 30** - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců čerpajících zdravotní pojištění v letech 2006-2014
- Příloha č. 31** - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců s živnostenským oprávněním
- Příloha č. 32** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2017
- Příloha č. 33** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2018
- Příloha č. 34** - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2019
- Příloha č. 35** - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců vysokých škol

Příloha č. 36 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců vysokých škol pro rok 2017

Příloha č. 37 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců vysokých škol pro rok 2018

Příloha č. 1– Vývoj počtu cizinců v ČR v letech 2002-2016

Rok	Celkový počet cizinců	Trvalé pobyty	Dlouhodobé pobyty nad 90 dní	Podíl cizinců s trvalým pobytem v %
2002	231 608	75 249	156 359	32,5
2003	240 421	80 844	159 577	33,6
2004	254 294	99 467	154 827	39,1
2005	278 312	110 598	167 714	39,7
2006	323 343	139 185	182 271	43,0
2007	394 345	157 512	234 803	39,9
2008	439 498	172 191	265 374	39,2
2009	434 600	180 359	252 144	41,5
2010	426 423	188 952	235 339	44,3
2011	436 319	196 408	237 745	45,0
2012	438 076	212 455	223 491	48,5
2013	441 536	236 557	202 632	53,6
2014	451 923	249 856	199 511	55,3
2015	467 562	260 040	204 630	55,6
2016	496 413	271 957	221 484	54,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 2 - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců v ČR v letech 2002-2016

Rok	Celkový počet cizinců	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	231 608	x	x	x
2003	240 421	8 813	x	1,0381
2004	254 294	13 873	5 060	1,0577
2005	278 312	24 018	10 145	1,0944
2006	323 343	45 031	21 013	1,1618
2007	394 345	71 002	25 971	1,2196
2008	439 498	45 153	-25 849	1,1145
2009	434 600	-4 898	-50 051	0,9889
2010	426 423	-8 177	-3 279	0,9812
2011	436 319	9 896	18 073	1,0232
2012	438 076	1 757	-8 139	1,0040
2013	441 536	3 460	1 703	1,0079
2014	451 923	10 387	6 927	1,0235
2015	467 562	15 639	5 252	1,0346
2016	496 413	28 851	13 212	1,0617

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 3– Vybrané elementární charakteristiky – cizinci s trvalým pobytem v ČR v letech 2002-2016

Rok	Cizinci s trvalým pobytem	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	75 249	x	x	x
2003	80 844	5 595	x	1,0744
2004	99 467	18 623	13 028	1,2304
2005	110 598	11 131	-7 492	1,1119
2006	139 185	28 587	17 456	1,2585
2007	157 512	18 327	-10 260	1,1317
2008	172 191	14 679	-3 648	1,0932
2009	180 359	8 168	-6 511	1,0474
2010	188 952	8 593	425	1,0476
2011	196 408	7 456	-1 137	1,0395
2012	212 455	16 047	8 591	1,0817
2013	236 557	24 102	8 055	1,1134
2014	249 856	13 299	-10 803	1,0562
2015	260 040	10 184	-3 115	1,0408
2016	271 957	11 917	1 733	1,0458

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 4 - Počet cizinců v ČR dle státního občanství v letech 2002-2016

Rok	Země EU			Ostatní země		
	Slovensko	Německo	Polsko	Ukrajina	Vietnam	Rusko
2002	61 102	5 183	15 996	59 145	27 143	12 813
2003	64 879	5 188	15 766	62 282	29 046	12 605
2004	47 354	5 772	16 265	78 263	34 179	14 743
2005	49 446	7 187	17 810	87 789	36 833	16 273
2006	58 384	10 109	18 894	102 594	40 779	18 564
2007	67 889	15 700	20 601	126 721	51 101	23 278
2008	76 034	17 496	21 710	131 921	60 255	27 086
2009	73 446	13 792	19 273	131 932	61 115	30 297
2010	71 780	13 871	18 242	124 281	60 289	31 807
2011	81 253	15 763	19 058	118 932	58 205	32 376
2012	85 807	17 149	19 235	112 549	57 300	32 961
2013	90 948	18 507	19 452	105 138	57 347	33 138
2014	96 222	19 687	19 626	104 156	56 609	34 416
2015	101 589	20 464	19 840	105 614	56 900	34 710
2016	107 251	21 216	20 305	109 850	58 025	35 759

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 5– Počet cizinců dle věku a pohlaví k 31.12.2016

Věk	Cizinci celkem	z toho ženy	z toho muži
0-4	18 241	8 858	9 383
5-9	18 732	9 162	9 570
10-14	14 287	6 858	7 429
15-19	18 728	9 462	9 266
20-24	31 940	16 460	15 480
25-29	46 421	22 313	24 108
30-34	66 027	29 955	36 072
35-39	64 015	27 774	36 241
40-44	56 440	23 148	33 292
45-49	46 226	17 205	29 021
50-54	38 430	13 911	24 519
55-59	29 369	10 772	18 597
60-64	19 380	7 995	11 385
65-69	11 576	4 960	6 616
70-74	5 957	2 543	3 414
75-79	3 771	1 848	1 923
80-84	2 021	1 094	927
85-89	1 110	668	442
90-94	558	366	192
95+	212	144	68
Celkem	493 441	215 496	277 945

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 6 - Vybrané elementární charakteristiky – porodnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Rok	Živě narození cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	1 154	x	x	x
2003	1 276	122	x	1,1057
2004	1 352	76	-46	1,0596
2005	1 518	166	90	1,1228
2006	1 725	207	41	1,1364
2007	2 094	369	162	1,2139
2008	2 666	572	203	1,2732
2009	3 104	438	-134	1,1643
2010	3 034	-70	-508	0,9774
2011	2 959	-75	-5	0,9753
2012	3 270	311	386	1,1051
2013	3 345	75	-236	1,0229
2014	3 482	137	62	1,0410
2015	3 631	149	12	1,0428
2016	3 709	78	-71	1,0215

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 7 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Rok	Sňatky cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	4 599	x	x	x
2003	4 716	117	x	1,0254
2004	5 052	336	219	1,0712
2005	4 570	-482	-818	0,9046
2006	4 566	-4	478	0,9991
2007	4 969	403	407	1,0883
2008	4 394	-575	-978	0,8843
2009	4 369	-25	550	0,9943
2010	4 324	-45	-20	0,9897
2011	4 356	32	77	1,0074
2012	4 283	-73	-105	0,9832
2013	4 086	-197	-124	0,9540
2014	5 215	1 129	1 326	1,2763
2015	5 170	-45	-1 174	0,9914
2016	5 153	-17	28	0,9967

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 8 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost muže cizince a ženy ČR v letech 2002-2016

Rok	muž cizinec – žena ČR	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	2 824	x	x	x
2003	2 788	-36	x	0,9873
2004	2 969	181	217	1,0649
2005	2 652	-317	-498	0,8932
2006	2 549	-103	214	0,9612
2007	2 845	296	399	1,1161
2008	2 586	-259	-555	0,9090
2009	2 374	-212	47	0,9180
2010	2 403	29	241	1,0122
2011	2 384	-19	-48	0,9921
2012	2 344	-40	-21	0,9832
2013	2 370	26	66	1,0111
2014	3 048	678	652	1,2861
2015	3 016	-32	-710	0,9895
2016	2 870	-146	-114	0,9516

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 9 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost ženy cizinky a muže ČR v letech 2002-2016

Rok	Žena cizinka – muž ČR	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	1 722	x	x	x
2003	1 859	137	x	1,0796
2004	2 011	152	15	1,0818
2005	1 822	-189	-341	0,9060
2006	1 907	85	274	1,0467
2007	1 940	33	-52	1,0173
2008	1 649	-291	-324	0,8500
2009	1 803	154	445	1,0934
2010	1 707	-96	-250	0,9468
2011	1 722	15	111	1,0088
2012	1 663	-59	-74	0,9657
2013	1 473	-190	-131	0,8857
2014	1 802	329	519	1,2234
2015	1 802	0	-329	1,0000
2016	1 890	88	88	1,0488

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 10 - Vybrané elementární charakteristiky – sňatečnost obou cizinců v letech 2002-2016

Rok	Oba cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	53	x	x	x
2003	69	16	x	1,3019
2004	72	3	-13	1,0435
2005	96	24	21	1,3333
2006	110	14	-10	1,1458
2007	184	74	60	1,6727
2008	159	-25	-99	0,8641
2009	192	33	58	1,2075
2010	214	22	-11	1,1146
2011	250	36	14	1,1682
2012	276	26	-10	1,1040
2013	243	-33	-59	0,8804
2014	365	122	155	1,5021
2015	352	-13	-135	0,9644
2016	393	41	54	1,1165

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 11 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost muže cizince a ženy ČR v letech 2002-2016

Rok	Muž cizinec – žena ČR	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	735	x	x	x
2003	801	66	x	1,0898
2004	902	101	35	1,1261
2005	963	61	-40	1,0676
2006	1 069	106	45	1,1101
2007	1 198	129	23	1,1207
2008	1 268	70	-59	1,0584
2009	1 074	-194	-264	0,8470
2010	1 197	123	317	1,1145
2011	1 026	-171	-294	0,8571
2012	1 032	6	177	1,0058
2013	935	-97	-103	0,9060
2014	942	7	104	1,0075
2015	1 005	63	56	1,0669
2016	904	-101	-164	0,8995

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 12 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost ženy cizinky a muže ČR v letech 2002-2016

Rok	Žena cizinka – muž ČR	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	432	x	x	x
2003	515	83	x	1,1921
2004	568	53	-30	1,1029
2005	625	57	4	1,1004
2006	717	92	35	1,1472
2007	840	123	31	1,1715
2008	831	-9	-132	0,9893
2009	777	-54	-45	0,9350
2010	790	13	67	1,0167
2011	678	-112	-125	0,8582
2012	665	-13	99	0,9808
2013	648	-17	-4	0,9744
2014	656	8	25	1,0123
2015	686	30	22	1,0457
2016	631	-55	-85	0,9198

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 13 - Vybrané elementární charakteristiky – rozvodovost obou cizinců v letech 2002-2016

Rok	Oba cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	37	x	x	x
2003	49	12	x	1,3243
2004	53	4	-8	1,0816
2005	57	4	0	1,0755
2006	86	29	25	1,5088
2007	113	27	-2	1,3140
2008	118	5	-22	1,0442
2009	138	20	15	1,1695
2010	197	59	39	1,4275
2011	170	-27	-86	0,8629
2012	203	33	60	1,1941
2013	259	56	23	1,2759
2014	296	37	-19	1,1429
2015	355	59	22	1,1993
2016	371	16	-43	1,0451

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 14 - Vybrané elementární charakteristiky – úmrtnost cizinců v ČR v letech 2002-2016

Rok	Zemřelí – cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	247	x	x	x
2003	219	-28	x	0,8866
2004	231	12	40	1,0548
2005	245	14	2	1,0606
2006	281	36	22	1,1469
2007	287	6	-30	1,0214
2008	299	12	6	1,0418
2009	332	33	21	1,1104
2010	356	24	-9	1,0723
2011	404	48	24	1,1348
2012	561	157	109	1,3886
2013	534	-27	-184	0,9519
2014	560	26	53	1,0487
2015	642	82	56	1,1464
2016	627	-15	-97	0,9766

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 15 – Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců s trvalým pobytem v ČR

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Cizinci s trvalým pobytem R= ,99492829 R2= ,98988230 Upravené R2= ,98910402 F(1,13)=1271,9 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 6740,2						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodn.
Abs.člen			60519,83	3662,322	16,52499	0,000000
t	0,994928	0,027898	14365,27	402,802	35,66339	0,000000

Příloha č. 16 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2017

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Cizinci s trvalým pobytem		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	14365,27	16,00000	229844,3
Abs. člen			60519,8
Předpověď			290364,2
-95,0%LS			282452,2
+95,0%LS			298276,1

Příloha č. 17 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2018

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Cizinci s trvalým pobytem		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	14365,27	17,00000	244209,6
Abs. člen			60519,8
Předpověď			304729,4
-95,0%LS			296042,0
+95,0%LS			313416,9

Příloha č. 18 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s trvalým pobytem pro rok 2019

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Cizinci s trvalým pobytem		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	14365,27	18,00000	258574,9
Abs. člen			60519,8
Předpověď			319094,7
-95,0%LS			309615,3
+95,0%LS			328574,2

Příloha č. 19 - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet živě narozených cizinců

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Živě narození cizinci R= ,96969668 R2= ,94031166 Upravené R2= ,93572025 F(1,13)=204,80 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 236,80						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodn.
Abs. člen			934,4286	128,6688	7,26228	0,000006
t	0,969697	0,067760	202,5214	14,1517	14,31076	0,000000

Příloha č. 20 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2017

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Živě narození cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	202,5214	16,00000	3240,343
Abs. člen			934,429
Předpověď			4174,771
-95,0%LS			3896,799
+95,0%LS			4452,744

Příloha č. 21 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2018

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Živě narození cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	202,5214	17,00000	3442,864
Abs. člen			934,429
Předpověď			4377,293
-95,0%LS			4072,074
+95,0%LS			4682,511

Příloha č. 22 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu živě narozených cizinců pro rok 2019

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Živě narození cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	202,5214	18,00000	3645,386
Abs. člen			934,429
Předpověď			4579,814
-95,0%LS			4246,771
+95,0%LS			4912,857

Příloha č. 23 - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet zemřelých cizinců

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Zemřelí cizinci R= ,97624844 R2= ,95306101 Upravené R2= ,94523785 F(2,12)=121,83 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 35,928						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodn.
Abs. člen			218,9560	32,00187	6,841976	0,000018
t	0,009325	0,268100	0,3201	9,20384	0,034783	0,972825
V2**2	0,967178	0,268100	2,0179	0,55937	3,607529	0,003596

Příloha č. 24 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2017

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Zemřelí cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	0,320136	16,0000	5,1222
V2**2	2,017938	256,0000	516,5921
Abs. člen			218,9560
Předpověď			740,6703
-95,0%LS			670,9442
+95,0%LS			810,3964

Příloha č. 25 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2018

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Zemřelí cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	0,320136	17,0000	5,4423
V2**2	2,017938	289,0000	583,1841
Abs. člen			218,9560
Předpověď			807,5824
-95,0%LS			718,4057
+95,0%LS			896,7592

Příloha č. 26 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu zemřelých pro rok 2019

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: Zemřelí cizinci		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	0,320136	18,0000	5,7624
V2**2	2,017938	324,0000	653,8119
Abs. člen			218,9560
Předpověď			878,5304
-95,0%LS			767,0724
+95,0%LS			989,9883

Příloha č. 27 - Vybrané elementární charakteristiky – cizinci s živnostenským oprávněním v letech 2002-2016

Rok	Cizinci s živnostenským oprávněním	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2002	60 532	x	x	x
2003	62 293	1 761	x	1,0291
2004	65 219	2 926	1 165	1,0470
2005	67 246	2 027	-899	1,0311
2006	65 722	-1 524	-3 551	0,9773
2007	68 785	3 063	4 587	1,0466
2008	77 158	8 373	5 310	1,1217
2009	87 753	10 595	2 222	1,1373
2010	90 983	3 230	-7 365	1,0368
2011	93 059	2 076	-1 154	1,0228
2012	91 040	-2 019	-4 095	0,9783
2013	85 887	-5 153	-3 134	0,9434
2014	83 569	-2 318	2 835	0,9730
2015	83 862	293	2 611	1,0035
2016	85 628	1 766	1 473	1,0211

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 28 - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců vysokých škol v letech 2003-2016

Rok	Cizinci vysokých škol	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2003	13 068	x	x	x
2004	17 061	3 993	x	1,3056
2005	20 880	3 819	- 174	1,2238
2006	23 867	2 987	- 832	1,1431
2007	27 047	3 180	193	1,1332
2008	30 128	3 081	- 99	1,1139
2009	34 439	4 311	1 230	1,1431
2010	37 507	3 068	- 1 243	1,0891
2011	38 719	1 212	- 1 856	1,0323
2012	39 442	723	- 489	1,0187
2013	40 359	917	194	1,0232
2014	40 971	612	- 305	1,0152
2015	42 117	1 146	534	1,0280
2016	43 622	1 505	359	1,0357

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 29 - Vybrané elementární charakteristiky – počet pojištěných cizinců v letech 2006-2014

Rok	Pojištění cizinci	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2006	40 238	x	x	x
2007	41 787	1 549	x	1,0385
2008	43 106	1 319	-230	1,0316
2009	33 509	-9 597	-10 916	0,7774
2010	46 318	12 809	22 406	1,3823
2011	23 584	-22 734	-35 543	0,5092
2012	21 573	-2 011	20 723	0,9147
2013	19 393	-2 180	-169	0,8989
2014	18 925	-468	1 712	0,9759

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 30 - Vybrané elementární charakteristiky – počet cizinců čerpajících zdravotní pojištění v letech 2006-2014

Rok	Cizinci čerpající zdravotní pojištění	1. absolutní diference (viz vztah 2.1)	2. absolutní diference (viz vztah 2.2)	Koeficient růstu (viz vztah 2.3)
2006	8 939	x	x	x
2007	9 841	902	x	1,1009
2008	11 501	1 660	758	1,1687
2009	7 283	-4 218	-5 878	0,6332
2010	11 965	4 682	8 900	1,6429
2011	6 365	-5 600	-10 282	0,5320
2012	5 503	-862	4 738	0,8646
2013	2 685	-2 818	-1 956	0,4879
2014	2 077	-608	2 210	0,7736

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 31 - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců s živnostenským oprávněním

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Cizinci s živnostenským oprávněním (Tabulka1)						
R= ,90542889 R2= ,81980148 Upravené R2= ,78976839						
F(2,12)=27,297 p<,00003 Směrod. chyba odhadu : 5360,2						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodn.
Abs. člen			49541,31	4774,554	10,37611	0,000000
t	2,31193	0,525298	6043,59	1373,176	4,40118	0,000864
V2**2	-1,52087	0,525298	-241,62	83,456	-2,89525	0,013444

Příloha č. 32 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2017

Předpovězené hodnoty (Tabulka1)			
proměnné: Cizinci s živnostenským oprávněním			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnota
t	6043,591	16,0000	96697,5
V2**2	-241,625	256,0000	-61855,9
Abs. člen			49541,3
Předpověď			84382,9
-95,0%LS			73980,0
+95,0%LS			94785,7

Příloha č. 33 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2018

Předpovězené hodnoty (Tabulka1)			
proměnné: Cizinci s živnostenským oprávněním			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnota
t	6043,591	17,0000	102741,1
V2**2	-241,625	289,0000	-69829,5
Abs. člen			49541,3
Předpověď			82452,8
-95,0%LS			69148,0
+95,0%LS			95757,7

Příloha č. 34 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců s živnostenským oprávněním pro rok 2019

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Tabulka1) proměnné: Cizinci s živnostenským oprávněním		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	6043,591	18,0000	108784,6
V2**2	-241,625	324,0000	-78286,4
Abs. člen			49541,3
Předpověď			80039,6
-95,0%LS			63410,5
+95,0%LS			96668,6

Příloha č. 35 - Výstup z programu Statistica – výsledky regrese, počet cizinců vysokých škol

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Cizinci vysokých škol (Tabulka21) R= ,96563887 R2= ,93245843 Upravené R2= ,92682996 F(1,12)=165,67 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 2729,8						
N=14	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodn.
Abs.člen			14616,81	1540,996	9,48530	0,000001
t	0,965639	0,075023	2329,44	180,981	12,87122	0,000000

Příloha č. 36 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců vysokých škol pro rok 2017

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Tabulka21) proměnné: Cizinci vysokých škol		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	2329,444	15,00000	34941,66
Abs. člen			14616,81
Předpověď			49558,47
-95,0%LS			46200,93
+95,0%LS			52916,01

Příloha č. 37 - Výstup z programu Statistica – predikce počtu cizinců vysokých škol pro rok 2018

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Tabulka21) proměnné: Cizinci vysokých škol		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
t	2329,444	16,00000	37271,10
Abs. člen			14616,81
Předpověď			51887,92
-95,0%LS			48178,34
+95,0%LS			55597,49